

Camí Ral₂₁

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons

Gener de 2006 número 21 / Butlletí / Full municipal / Calendari 2006

Ajuntament de Copons

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons
 Edita: Ajuntament de Copons, Àrea Municipal de Cultura
 Àngel Guimerà, 8, 08281 Copons, Anoia, Tel. 938 090 013 Fax: 938 090 013
 Correu electrònic: copons@diba.es
 Disseny i maquetació: ESPAI GRÀFIC, Igualada
 Dipòsit legal: B-7571-96
 Tiratge: 1.000 exemplars

Publicació periòdica / Distribució gratuïta
 Imatge portada: Fulles Foto: Elisenda Mercadal Segura
 Coordinació: Ramon Serra Llacuna, Elisenda Mercadal Segura i Nuri Pons Torrents

Sumari

- 3 Editorial
- 4 El molí dels Nocs
- 5 Memòries de Josep Bertran: 3a part
- 6 Copons, un passat únic i un futur singular
- 7 Un any més...
- 8 Taller d'escultura a Casserras, Solsona
- 8 Bateig dels gegants negociants de Copons
- 9 Història dels gegants negociants de Copons
- 10 Col·lecció d'eines tradicionals de fusteria
- 11 Refranys
- 12 Anoia Quatre, dibuixos i pintures
- 12 Festa Major d'estiu 2005
- 13 L'orquestra Segle XXI a Copons
- 13 Els hereus i la pubilla de Copons 2005
- 14 25 anys de caramelles
- 16 5è Concurs Iniciativa Jazz de Copons 2005
- 16 Jazz
- 17 Actuacions
- 18 Jazz a la palla
- 19 Que hi fem a la caseta de l'hort?
- 20 Renoms de Copons: Plaça del Castell
- 21 Renoms de Copons: Plaça Ramon Godó
- 22 Consorci de Promoció Turística de l'Alta Anoia
- 22 El protagonista de la tardor
- 24 Resum de fets, activitats i actes
- 25 Quatre anys de treballs forestals
- 25 La vida a través del vidre
- 26 Xavier Martí Tello deixa la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Copons
- 26 El nou Estatut d'Autonomia de Catalunya
- 27 Creixements urbanístics i sostenibilitat
- 27 La llavor estèril
- 28 En suport dels tres joves de Torà
- 29 Sabem escoltar?
- 29 SOS Segarra
- 30 No ens agrada el projecte global de Copons
- 32 Futbol Club Copons
- 32 Força Copons!!!
- 33 Servei meteorològic
- 34 Text de mitja temporada de l'equip de les caminades de resistència - UECANOIA
- 36 Plantes silvestres de la nostra comarca
- 37 Fauna autòctona de la nostra comarca
- 38 Receptes russes: Axana Ivanko
- 39 Els reconeixes?
- 39 Telèfons d'interès
- 40 Arxiu fotogràfic

anuari
 4a edició 1997
 Millor publicació periòdica
 d'àmbit local

PREMI
 de Publicacions Municipals
 SANT FELI
 DE LLOBREGAT - 1997
 Millor butlletí municipal de l'any

Els articles publicats a Camí Ral reflecteixen solament l'opinió dels autors, no forçosament la de l'Ajuntament.

Editorial

Camí Ral es consolida poc a poc, però fermament. Les dificultats dels primers números s'han superat, el nombre de col·laboradors augmenta i es consolida, hem arribat al número 21, més de deu anys de Camí Ral.

Aquests tipus de projectes mereixen un reconeixement especial, tot Copons està fent un esforç extraordinari per aconseguir que una revista local arribi a la seva consolidació. Els 21 números, els 10 anys, l'equip que treballa setmana rere setmana, les noves col·laboracions i les que ja gairebé són fixes fan que el futur de Camí Ral sigui molt esperançador.

La fundació o el projecte global són altres projectes que es van consolidant i que també mereixeran un reconeixement especial en el seu moment. La participació dels coponencs, la magnitud dels projectes, els suports institucionals, la participació i consens majoritari en la seva creació després del projecte de participació ciutadana Copons 2015.

Copons 2015, aquest és l'eix vertebrador dels projectes coponencs, un projecte de participació ciutadana que està marcant les grans línies d'actuació dels responsables municipals.

Esperem que tots aquests projectes tan importants per a tots els coponencs puguin complir més de deu anys de la mateixa manera que ho fa Camí Ral.

El molí dels Nocs

Anna Micaló i Aumedes, Josep M. Vila i Carabasa, Jordi Amigó i Barbeta
Extret del Quadern Científic i Tècnic de Restauració Monumental, 11
Editat per l'àrea de cooperació de la Diputació de Barcelona

Molí dels Nocs

RAMON SERRA LLACUNA

Localització: El molí es troba situat a la riba esquerra de la Riera Gran, als afores del nucli urbà de Copons. S'hi accedeix per la carretera C-1412 Igualada – Tremp. Poc abans d'arribar a Copons trobem un trencall a mà esquerra amb el rètol que diu Refugi de cal Saul; per una pista en bon estat baixem en direcció a la riera i, a uns 300 metres, girem cap a l'esquerra; a uns 150 metres hi ha la Masia dels Nocs.

Tipus d'establiment: Batà.

Circuit hidràulic: El molí prenia l'aigua a partir d'una resclosa situada -sembla- a prop d'on s'ajunten la Riera Gran i la Riera de Sant Pere, a prop del camp de futbol. Des d'aquesta resclosa l'aigua era derivada a través d'una sèquia, de la qual encara es conserva algun tram a l'alçada del camp d'esports, fins a una bassa situada a la part de tramuntana de la masia. Aquesta bassa ha desaparegut totalment, només en resta a la paret meridional un carreu on hi havia anat un estellador perquè el sobrant d'aigua pogués anar als horts. A la façana posterior de l'edifici, i en el seu pis més alt, hi hauria l'entrada de l'aigua, que passava per un noc i, un cop aprofitada, saltava a la planta inferior per un altre noc, i d'aquesta a la més baixa, on es repetia l'operació, i d'aquí al carcavà de desguàs. Les reformes successives han malmès aquestes antigues conduccions.

Descripció de l'edifici: Edifici de planta rectangular, de 7,7 metres d'amplada per 15,5 metres de fons, amb unes construccions davant i al costat que fan avui funcions de magatzems i pàrquing; anteriorment servien de corral i quadres. L'edifici consta d'una planta semisoterrada, on hi ha restes d'estructures que podien pertànyer al batà, d'un primer pis (residència habitual de Magí Rosich i la seva senyora), d'un segon pis (residència del seu fill, senyora i néts), i d'unes golfes.

Estat general de conservació: La masia està habitada i el seu aspecte extern és bo i cuidat; hi viuen els propietaris i no cal témer per la conservació de l'edifici, però del molí draper no en queda cap resta visible d'interès. Només una observació molt detinguda descobreix les traces d'antics conductes, de les restes de la bassa i dels túnels de desguàs.

Notícia històrica: No hem localitzat cap document anterior al segle XIX que ens indiqui si existia ja l'edifici, però en Magí

Rosich -l'actual propietari- manifesta que al 1700 o principis del 1800 ja hi existia una fàbrica moguda per l'aigua. La primera referència cronològica que en tenim és la inscripció de l'any 1825 en la llinda d'un dels portals d'accés a l'habitatge. En Magí Rosich diu que era una fàbrica de mantes de borra o cotó, no de llana, i que li havien explicat que havia estat la primera fàbrica d'Espanya amb telers mecànics que anaven amb aigua. Pensem que és el batà que Pascual Madoz, l'any 1845, digué que existia a Copons. Sembla, però, que al 1851 el batà ja no funcionava, perquè no apareix ni al quadern d'Amillarament d'aquest any ni al del 1853. En aquests moments, el molí era propietat de Josep Carbonell Oliva, que va morir el dia 11 de juliol de 1861 deixant molts deutes, que va haver d'afrontar el seu fill, Josep carbonell Sans. La masia dels Nocs va ser heretada per aquest darrer. L'any 1865, la finca rústica on era emplaçat el batà s'anomenava les Colomines, i estava situada a la partida de la Riera; tenia un valor de 26.000 rals.

Per garantir un deute de 30.118,75 pessetes, aquesta finca i divuit més van ser embargades, el 17 d'octubre de 1872, a favor de Raimundo Riba i Prats, vidu, de 56 anys, comerciant i veí de Saragossa, La propietat -a la mateixa venda hi estava inclòs el molí del Mig- es vengué l'any 1879 judicialment a Josep Riba i Aguilera, de trenta-sis anys, casat, comerciant i veí d'Igualada.

La finca tenia un valor de 10.000 rals. L'any 1884 adquirí la finca per 2.000 pessetes Antoni Riba i Aguilera, germà de l'anterior propietari, beneficiat de la Catedral de Barcelona. Aquest nou propietari va ser el que va establir, el dia 6 de juliol de 1892, per una part, a Don Magí Rosich i Estruch major d'edat, solter, agricultor i veí de Jorba, per la pensió anual de la ¼ part dels fruits de la finca, i uns censos en diner i de 25 pessetes més per una ½ de casa, tot plegat fa la quantitat de 60 pessetes, una extensió total de 201 àrees quatre centiàrees. I per un altra part, a Josep Bisbal i Cuadras, una porció de 230 àrees i 54 centiàrees, i la restant ½ de casa de la part Nord, i una porció d'hort de 14 àrees i 50 centiàrees.

Com succeí al molí del Mig, el 7 de gener de 1904 (20 anys després), es cancel·là la venda feta per Josep Riba i Aguilera al seu germà Antoni Riba i Aguilera, però això no va afectar els titulars del domini útil. Magí

Rosich Estruch, un dels detentors del domini útil de la finca, va morir a Copons el 5 de setembre de 1924. El molí draper no va ser posat en funcionament per aquest arrendataris i la masia passà a convertir-se en el centre d'una explotació agrícola on es conreava una mica de tot: ceps, oliveres, cereals, horta per al consum de la casa, amb algunes gallines i bestiar, però sense cap ús industrial. La Guerra Civil (1936-1939) no afectà l'edifici. L'exèrcit de la República hi va establir un lloc de comandament a la retirada de les tropes, però no va haver-hi cap incident.

La darrera reforma de la casa es produí al principi dels anys noranta, arran del casament del fill de Magí Rosich, quan adaptà com a habitatge independent el segon pis. Algunes finestres van passar a ser de punt rodó. ■

Memòries de Josep Bertran: 3a part

En Josep Bertran i Rius va néixer a Copons el 1920. Va fer de forner al poble durant molts anys seguint l'ofici del seu pare, Joan. El forn estava davant de l'actual ajuntament. En Josep, juntament amb altres joves nascuts el 1920, van formar l'anomenada “quinta del biberó” ja que es van incorporar a les files republicanes l'any 1938 per anar a la guerra quan només tenien 17 anys. A Copons pertanyien a aquesta lleva en Benjamí Martí i Closa, en Josep Llacuna i Roca i en Josep Bertran. Després de sobreviure a aquesta guerra, l'any 1973, en Josep se'n va anar a fer de forner a Gelida fins al 14 d'abril del 2000, dia en què va morir. En Josep va redactar unes memòries de la Guerra Civil Espanyola que va guardar la seva neboda Teresa Closa, on relata amb un realisme impressionant alguns dels episodis que va viure. En les dues edicions anteriors del Camí Ral vam reproduir de forma íntegra una primera i una segona part d'aquestes memòries tal i com en Josep les va redactar. A continuació es reproduceix una tercera part:

Després de les vacances de l'estiu de 1938...

Vam deixar el riu Ebre, camí a la terra de les Garrigues. Passats uns dies, la nostra Companyia va anar a parar al costat del riu Segre, just al poble de Vilanova de la Barca. Aquí passàrem el Nadal. Durant molts dies de pluja, la boira i el poc tiberi ens tenia desanimats. Menjàvem olives bullides, remolatxes escalivades i fulles de carxofes. Recordo que pujàvem i baixàvem de nit a mirar el nivell de l'aigua del riu. Quan vam passar per dins una casa que tenia centraleta elèctrica, que donava llum als pobles de Corbins i Torrelameu, uns soldats que tenien el foc encès tot el dia i mataven a tirs de fusell les rates que traspassaven un canal sec que passava pel costat de la casa, em van demanar el ganivet per escorxar aquella cacera. Em feia fàstic, i pensar que jo el feia servir per tallar el pa. Em van dir: “ja te'l rentarem bé”. A la tornada ja estaven fregides. Em van convidar a provar-les “jo no, olives fregides a la butxaca i algun tros de remolatxa escalivada”. A l'endemà ja tenien una altra paella plena. La cacera anava bé. Quan em van donar el ganivet van repetir: “prova-les”. Vaig agafar una cuixeta, no sabia què fer. La vaig tastar i no et sabia dir quin gust té.

La vida anava pitjor cada dia. Baixava el riu ple i uns soldats quedaren atrapats. Sortiren per darrere mullats. Un soldat que caminava acompanyat d'un bastó i anava coix, arrossegava el fusell i se li va disparar a la mà. Dos o tres dits perduts. L'acusaren de ser ell mateix l'autor. D'embolic no en va faltar. Una mica més tard, un altre desesperat. El tir li va tallar el peu de tal manera que va quedar separat de la cama. Dins la sabata li vam lligar cordills

i dos bastons per la sang. El vam posar a la camilla. Travessàvem la comporta del canal amb l'ajuda d'altres soldats i no parava de ploure. Vam marxa direcció al poble i quan travessàvem la via del tren, el meu company va rellicsar i va caure dins d'una cuneta plena d'aigua. La pluja era tan forta que el ferit demanà seure perquè s'ofegava. Vam seguir la marxa sense saber on anàvem. Una mica més avall vam trobar un petit pont sense baranes. Es tractava del riu Corb que, degut a la pluja, la seva crescuda impressionava. Quan llampegava semblava que l'aigua passaria per sobre. Vam passar agenollats arrossegant la camilla, molls com gats.

Seguirem caminant llarga estona, no sabíem quin camí seguir. Vam continuar i la sort ens va protegir. Vam trobar uns locals, vam cridar, no contestà ningú. L'aigua que saltava de la teulada feia molt soroll i al donar la volta vaig veure llum pels forats d'una porta. Vaig trucar i vam entrar. Casualitat, aquí es trobava el metge. Aquell local era sanitat. Tenien una estufa encesa, ens vam posar al seu costat deixant un toll d'aigua al seu entorn. Va sortir el metge, destapà la cama, tallà el nerví que unia el peu a la cama i ens donà la sabata amb el peu a dins. Ràpidament el donarem a un infermer. Aquell va sortir i el tirà a fora, no sé on. Vam explicar el què havia passat i el metge ens digué: “Esto se cura, un tiro i al rio”, una recepta nova. A continuació digué: “váyanse, vais a pillar una pulmonia”.

Vam caminar fins a trobar una barraca. El petit foc el cuidava el meu amic Llacuna. Ell bullia olives i escalivava remoltaxes. Ens vam despullar, vam escórrer la roba i la vam penjar. Tapats amb la manta ben cargolats al voltant del foc.

Faltava poc perquè arribés la nit de Nadal. No pensàvem tenir Bones Festes ni torrons. Vam ser traslladats cap al poble d'Agramunt, Mafet i Montclar. Al passar pel poble d'Agramunt i veure aquell pedregal vaig dir: “Aquí feien torrons”. A la paret d'una casa posava el nom de “Torrons Vicenç”.

Sota el poble de Montclar va començar la batalla. A la carretera que puja cap al poble de Donzell vam trobar una masia. La boira, al patí, tapava tot el seu entorn. El sergent, davant nostre, travessava fins al porta de la casa i cridà: “Señora, señora!”. Parlava en castellà. Sortí la mestressa i va dir: “Gracias a dios ya se marcharon todos”. Aquella bona dona va pensar que es tractava de soldats de Franco. Al comprovar que era tot al contrari va canviar de color i va entrar a la casa molt emocionada.

Vam posar el fusell-ametralladora a la finestra, tot a punt per fer resistència. Van cridar camillers i vam marxar a recollir el ferit. Es tractava d'un oficial, una bala li va foradar el coll. Perdia molta sang. El vaig agafar pels braços, darrera del cap, i la seva sang em va deixar tot el tabard xop. El vam portar fins al poble de Mafet. Quan vam passar amb la camilla unes dones curioses el miraven i deien: “Pobret, quin mal té”. Nosaltres els vam demanar ametlles. No en vam poder aconseguir cap. Vam deixar el ferit dins d'un refugi al costat de la carretera.

Quan vam marxar passàrem davant d'una pallissa. A prop del cementiri unes gallines corrien al seu entorn. Va sortir un home i li vam preguntar si tenia cap ou. Va entrar a la pallissa i va sortir amb un ou, digué que no en tenia cap més. Li vam pagar i ens el partirem amb el meu company. L'un la clara i l'altre el rovell. Mentre passava tot això el meu company Llacuna va ser ferit de l'espatlla. No el vaig poder veure perquè passava per un altre camí. ■

TERESA CLOSA BERTRAN

Copons, un passat únic i un futur singular

Jaume Ortínez Vives

Tots tenim les nostres dèries...!

Una de les meves és Copons, i fa anys que dura.

Als anys seixanta-setanta caminava la comarca per conèixer-la, i em van sobtar tantes i tan sòlides cases a Copons, on, precisament, la natura no havia estat pas generosa. Als pobles propers moltes cases eren fetes, encara, amb fang.

Després vaig viure uns anys a Osona. A la Plana de Vic vaig veure camps que feien dues collites l'any . Boscos i pastures eren abundoses com ho eren, llavors, les pluges, i així no m'estranyaven pas gens aquelles pairalies impressionants d'arquitectura imposant. Allà vaig tornar a pensar en Copons i les seves cases i la causa desconeguda que les havia fet possibles.

En aquells anys era president del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada el meu oncle Pau Llacuna, qui em va comentar el fet dels comerciants de Copons a partir d'unes conferències que havia fet el Sr. Enric Lluch. També vaig saber per ell la meva relació amb Copons.

En efecte. El meu avi es deia Jaume Ortínez Gili, i provenia de Cal Gili de Copons, al carrer de Sant Magí. El seu germà gran , Joan Ortínez, encara havia nascut a Copons.

Cal Gili

Fill de Joan Ortínez fou Manuel Ortínez Murt, de qui la Gran Enciclopèdia Catalana diu entre altres coses: “Prengué part en les negociacions amb el govern d' Adolfo Suárez per al retorn del president de la Generalitat de Catalunya a l'exili Josep Tarradellas a l'octubre de 1977.Restablerta la Generalitat fou Conseller de Governació.”

Ja entrat en el tema, em vénen a les mans uns papers familiars referents als negocis que els Gili, juntament amb els Romeu i els Sans, tenien a Andújar, Màlaga i Còrdova. Fruit d'aquets negocis prové la compra de finques ben documentada, però també s'expliquen peripècies pròpies de portar l'activitat mercantil en llocs llavors tan llunyans.

Arribats aquí, i ja apassionat pel tema, comença la divulgació que el malaguanyat Ernest Lluch en va fer a través de diversos mitjans de comunicació i, posteriorment i definitiva, el llibre de la Sra. Assumpta Muset.

Només una reflexió: A final del s. XVIII, el 80% de les exportacions catalanes a Espanya i al món passaven per Copons i/o Calaf. Inaudit!

Després, remenant altres papers, segueixo el rastre d'aquells comerciants fins a varies generacions i segons la petja que deixen:

El rastre dels Brunet a Sant Sebastià (Donosti) se segueix fàcilment i perdura encara avui. Els Jover i la seva casa de Banca han estat al mercat fins fa set o vuit anys i amb algun dels seus descendents hem passejat per Copons. Alguns Segura se senten vinculats a Copons i a Extremadura la seva activitat està recollida en un llibre. I el Banco Herrero torna a ser ara en òrbita catalana.

D'altres famílies de comerciants deixen rastre durant molt de temps, fins que es perd definitivament almenys per a mi. Els Carbonell, tant en la seva branca de Valladolid com en la coponenca, figuren com a accionistes de les mines de lignit del districte de Calaf, (La Catalana Carbonera 1858) com també hi figuren els Jover i els Vidal, tant la branca de Copons com la de Màlaga. Pels Registres de la Propietat veiem que part d'aquells beneficis de les famílies dels comerciants es va dirigir a la compra de finques a la actual Segarra.

Cal Gili

Una altra part del diner es va emprar en indústries tèxtils a Copons. Les “cuadres” de telers manuals encara són visibles i fins actualitzades com a habitatges. De fet la indústria tèxtil cotonera de Copons arriba fins al 1982 o 83, amb el tancament de “Camps i Samitier”.

El tancament de “Camps i Samitier” i el de les fàbriques de gènere de punt, juntament amb les pèssimes comunicacions, va portar Copons a una crisi que semblava irreversible.

Però ara les coses es veuen diferents. La bona carretera, la bonança econòmica, i sobretot, sobretot, una nova il·lusió, portaran a fer de Copons una referència en la nova manera d'entendre el passat com a fonament de pedra picada per a un bon futur. ■

Traginers i negociants de Copons

Un any més...

Gisela Auleda Caldés

...Hem celebrat amb èxit la Festa dels Traginers. Aquest any va començar el dissabte, amb el bateig de l'Emmanuel i la Raimunda, els nous gegants de Copons... El bateig el va oficiar un capellà improvisat que ens va ben fer riure a tots plegats! Després es va fer una cercavila plena de música i colors, complementada per l'actuació dels Falcons de Piera i de l'Agrupació de Danses Catalanes. L'activitat de dissabte es va tancar amb el berenar de coca i xocolata per tothom i la presentació del projecte de la Fundació Cultural de Copons.

El diumenge al matí el nostre poble es va despertar traslladat a una altra època. Aquest any vam tenir la sort que va lluir un dia radiant en què la calor no feia estralls i, per tant, tots vam poder gaudir de la festa sense més preocupació què la de deixar-se traslladar en el temps. És un dia en que els visitants s'ho passen bé, però jo crec que els que més bé ens ho passem, al cap i a la fi, som els mateixos participants... Veure les cares de la gent quan descobreixen professions que potser ni tan sols saben que existien, la cara dels nens quan veuen gent al davant seu vestida com si fossin sortits d'una pel·lícula, la cara dels avis quan recorden el dia en què van ser joves... I tot això en un entorn com el de Copons...

Recordo l'any passat com un amic que venia a la Festa em deia... “A veure si la feu tan bé com a Besalú... allà tapen fins i tot els senyals de trànsit perquè la gent no vegi cap signe de modernitat...”. “No, a nosaltres no ens cal, fer-ho... a dins al poble no en tenim de senyals de trànsit”, li vaig contestar... I em va mirar amb cara d'incrèdul... Li va agradar... i molt!! Ja ho crec!!!

I la degustació de pa amb vi i sucre!!! Tots recordem com de petits en menjàvem... i ara els nens no gosen provar-lo perquè prefereixen d'altres coses... no saben el que es perden i nosaltres ben contents que estem de retrobar aquell gust tan entranyable...

Esperem que l'èxit de la nostra festa, que sembla estar ja del tot consolidada, segueixi creixent al llarg dels anys i que en puguem seguir gaudint com fins ara... ■

Taller d’escultura Casserras, Solsona

Teresa Moreno

Josep Manel (Manalet) Casserras Solé (Solsona, juliol de 1957) fill de Manel Casserras i Boix i de Lola Solé Puig.

Manel Casserras i Boix inicia la feina en el món de l'escultura a finals dels anys 50. Després de remodelar el BOU de Solsona se li encomana la construcció dels Gegants Vells de Solsona (havien estat cremats durant la guerra i arran de la coronació de la Mare de Déu del Claustre els havia construït un reconegut escultor barceloní, però a la gent de Solsona no els hi van agradar). L'any 60 rebia l'encàrrec de construir els gegants del Pi de Barcelona. Manel era un artista polifacètic, escultor i pintor i la seva obra està lligada a aquestes dues vessants de l'art.

El Manalet des de nen va estar deixeble del seu pare i des de finals dels anys 70 fins a la mort del Manel, l'any 1996, treballaren plegats.

A Solsona a qualsevol carrer, plaça... hi ha l'empremta de la feina realitzada al taller d'escultura Casserras. Els típics caps de lleó de les fonts de Solsona, caps de biga de fusta dels sota teulades, les façanes escultòriques de la catedral, la cúpula del Claustre... són feines realitzades al taller.

La feina del taller Casserras és relacionada bàsicament amb l'escultura. Es treballa amb diferents materials fang, pedra, fusta... tant en la realització d'obres noves com en la restauració. Una més de les vessants d'aquesta feina és la construcció de gegants.

Són més de 200 els gegants, nans, àligues, dracs... construïts en aquest taller. Des dels emblemàtics gegant Vell de Solsona o del Pi de Barcelona, podem esmentar els Gegants de La Ciutat de Barcelona, els gegants de Sallent, els d'Andorra la Vella, els de Vacarisses i tota la sèrie de gegants i figures del Carnaval de Solsona. Com a curiositat, l'any 1992 es van construir dues

parelles de gegants i un conjunt d'escultures a mida natural, de diferents oficis tradicionals catalans per Osaka (Japó).

La construcció d'una parella de gegants és un procés llarg i que requereix una gran varietat de tasques.

Comença amb la realització d'un esbós a partir de les idees aportades, de l'època que representen... Tot seguit es realitza l'escultura amb fang dels busts dels gegants, és el moment més important, és quan l'artista crea realment la figura i li dona el caràcter. A partir d'aquí ve el procés artesà de fer els motlles d'escaiola, la reproducció amb cartró pedra i l'escatat. Finalment se'ls hi dona l'encarnat i la decoració final. Els gegants poden portar gran varietat d'ornaments, corones, espases, cuirasses, barrets, joies... Cada cosa requereix el seu procés i la seva tècnica. Finalment cal confeccionar els vestits. El disseny del vestuari el fa l'artista, el tall i confecció està a càrrec de la modista Antònia Tarrés i la cosidora Dolors Rotxés.

Dels gegants de Copons a partir se la recopilació històrica de com eren els personatges a realitzar se'n va fer un a primera interpretació en l'esbós. La interpretació definitiva en l'escultura donant el caràcter d'home lluitador i tenaç a Manel Vidal i de dona valenta i capaç de seguir-lo a la seva muller.

Els complements que porta el gegant fa que quedi molt lluït. El barret de 3 pics el fa molt característic i el llibre a la mà és ben inusual. El vestuari d'ambdós gegants va resultar molt sobri i elegant. ■

Elisenda Mercadal Segura

La V Festa dels Traginers i Negociants de Copons va començar el dissabte 17 de setembre al Poliesportiu amb el bateig dels nous gegants de Copons:

L'Honorable Sr. Dn. Emmanuel Vidal i Pujol, negociant i la Sra. D^a. Raimunda Vidal i Roca, la seva muller.

Aquests personatges, reals i documentats, van ser escollits per la historiadora Assumpta Muset com a representatius del S.XVIII coponenc.

Els padrins de bateig van ser els gegants Roseta i Ramon de Copons i els van acompanyar els gegants d'Esparreguera. La cuca, els cap-grossos i una bona colla de petits i grans van participar a la festa, seguint els gegants novells en la seva primera passejada pel poble al ritme de les tonades dels Grallers d'Igualada.

Durant la cercavila vam gaudir també de les actuacions dels Falcons de Piera i de l'Agrupació de Danses Catalanes.

Acabada la festa, a la Plaça Ramon Godó va haver-hi coca i xocolata perquè tothom recuperés forces abans de la presentació de la Fundació Cultural de Copons amb la projecció de l'audiovisual “Copons, cosa de tots”. ■

Història dels gegants negociants de Copons

Assumpta Muset Pons

L'Honorable Sr. Dn. Emmanuel Vidal i Pujol, negociant

El gegant de Copons representa la figura de Manuel Vidal i Pujol, un negociant nascut en aquesta població anoienca el 27 de gener de 1711, al qual posaren els noms de Pere, Joan i Manuel. Va ser el cinquè fill del matrimoni format per Pere Vidal, sastre de Sòl de Graus (que era com aleshores es coneixia la Plaça de Ramon Godó) i de la seva muller, Maria Pujol.

La seva infantesa va transcórrer a Copons, al costat dels seus pares i dels seus cinc germans. Aviat, però, va decidir provar sort en el comerç i en la venda ambulant per terres espanyoles, tal com feien molts altres homes del poble. Ell es traslladà a Castella la Vella i s'acabà instal·lant a Valladolid, on a principi dels anys setanta tenia, en aliança amb un nebot seu, una companyia de comerç coneguda amb el nom de Manuel i Joan Vidal i Cia. També hi tenien una botiga en funcionament.

Tots dos es dedicaven a la venda de manufactures de Barcelona (teixits de cotó estampats, anomenats indianes), de Manresa (cintes i mocadors de seda), de Mataró, d'Igualada, etc. i a l'exportació de roja (un tint d'origen vegetal molt utilitzat en la indústria tèxtil) cap al mercat català.

Els seus negocis foren molt pròspers i li donaren riquesa i prestigi, fins a convertir-lo en una de les persones més riques i influents de Copons i en un dels principals comerciants de Valladolid.

Tot i que no en tenim cap descripció física, sí que sabem que hom el considerava un home de bona vida, fama i costums i d'honest conversació.

Va morir al seu poble nadiu als 81 anys, després d'haver consumat tres matrimonis (amb Raimunda Roca, Teresa Carbonell i Manuela Felip) i d'haver engendrat onze fills, dels quals només en sobrevisqueren cinc.

Manuel Vidal passava llargues temporades a Copons, on adquirí nombroses propietats i on va gaudir d'una merescuda reputació econòmica i social, que es posà en evidència en el tracte d'Honorable que se li dispensava i en els actes que s'establiren per a després de la seva mort. En el seu testament va deixar escrit que cada any

s'havien de celebrar, en el seu honor, un novenari durant la Quaresma, una missa cantada els divendres de la Setmana de Passió, i se li havien de dedicar els goigs de la Verge dels Dolors durant la processó del Diumenge de Rams. Aquests actes havien d'anar precedits de repics de campana i d'anuncis durant el temps dels divinals oficis del diumenge antes (i) en lo toch de oració de la nit precendent.

El seu fill, el també Honorable Manuel Vidal i Felip, el succeí al capdavant dels negocis familiars.

La Sra. D^a. Raimunda Vidal i Roca, la seva muller.

La geganta representa la seva primera muller, la Sra. Raimunda Roca i Martí, filla de Francesc Roca, negociant de Copons. El casament va tenir lloc en aquesta església parroquial el 12 de gener de 1734. A partir d'aquest moment, i tal com era habitual a l'època, va incorporar el cognom del marit i va passar a dir-se Raimunda Vidal i Roca. La parella va tenir quatre fills (Pere, Manuel, Marianna i Maria). Va morir el 22 de febrer de 1743, de part, quan només tenia 24 anys.

Simbolitza aquelles sofertes i valentes dones coponenques del segle XVIII, que es quedaven al poble, tenint cura dels fills i de la casa, mentre els seus marits eren lluny, dedicats a la venda de manufactures catalanes. ■

Col·lecció d'eines tradicionals de fusteria

Elisenda Mercadal Segura
Descripció de les eines extreta del catàleg de la col·lecció,
realitzat per Josep Tomàs, Xènia Riba i Santi Martín
Dibuixos: Xavier Martí Tello

En el darrer Camí Ral vam iniciar aquesta secció amb dos elements de treball voluminosos, els que primer ens van cridar l'atenció just entrant al museu del Josep Tomàs: el banc de fuster i la màquina universal. Aquest número el dedicarem a les eines de boter, que són una colla.

L'ofici de boter consisteix a fer i arreglar bótes.

A Copons s'havia cultivat força vinya, es feia vi per consum propi i també per vendre, i a moltes cases hi ha uns bons cellers. Avui en dia queden pocs ceps, la majoria de bótes estan buides i per arreglar-les cal cercar el boter d'un altre indret.

La bóta és un recipient de fusta, de forma aproximadament cilíndrica, les bases del qual són dues peces circulars de fusta i la superfície lateral està formada per dogues encorbades unides amb cercols de fusta o ferro. Serveix per contenir vi o altres líquids i té una cabuda variable.

Al museu també veureu la portadora, usada principalment per transportar raïm o vi i també per al tragí d'altres fruites, terra, etc., i el bujol, que és un recipient de fusta emprat per al transport de l'aigua.

D'altra banda, un barril és una bóta petita, un bocoi una bóta que a igualtat de diàmetre té menys alçària, i el barral és una portadora coberta amb un forat que es tapa amb un tap de fusta.

Eines de boter

Tirafon
Eina de la qual se serveix el boter per a estirar el fons de la bóta i col·locar-lo dins del galze (canal feta a la fusta amb un ribot, etc.).

Bornador
Eina que s'usa per foradar les bótes o els barrals.

Buidadora
Eina semblant a un ribot, però amb la cara inferior convexa, que s'utilitza per a arrodonir i fer les ranures a les bótes petites.

Plana
Eina semblant a un ribot, amb dues orelles o agafadors a la part superior, que serveix als boters per a planejar les bótes.

Planó
Eina que s'usa per a polir les portadores, o les bótes, amb els cercols posats. És un ribot amb sabata per a no enganxar el cercol.

Enclusa
Serveix als boters per a treballar peces de metall, especialment per a tancar els cercols, reblant-los.

Estovador
Eina semblant a un ribot, però arquejat, que els boters empen per a afinar les vores d'una bóta.

Dalla
Eina de boter emprada per a polir.

Galzador
Eina semblant a un ribot, de fusta estreta, que usen els boters per a fer galzes a la fusta.

Compàs
Serveix per a prendre mides. El boter l'utilitza per a marcar les fustes del fons de les bótes, bocois, barrils...

Maça o martell d'orelles
Els boters l'empen per a donar cops als cercols grans, per a col·locar-los.

Tallant o coltell
Eina de ferro, amb tall, serveix per a tallar les dogues damunt un banc.

Barrina o trebinella
S'utilitza per a fer forats de poc diàmetre.

Barrina Cassola
S'usa per a engrandir els forats de les bótes.

Estenalles
Serveixen per a subjectar un objecte, arrencar-lo, etc.

Refilador
Peça a la qual es pica amb un martell sobre els cercols de les bótes per a fixar-los en el seu lloc.

Gafes
Eina a manera de mordasses, que els boters empen per a fer entrar els cercols a les portadores o barrals.

Punxó
Instrument de ferro llarguer i acabat amb punta acerada que serveix per a marcar o fer forats.

Torn
Eina de boter, a manera de premsa, que serveix per a estrènyer i doblegar les dogues d'una bóta.

Cercol
Llenca de ferro o de fusta corbada en forma de cercle amb els dos caps units, que es posa estretament al voltant d'una bóta per a mantenir unides les dogues.

Motlle
Cercol que serveix, en un primer moment, per a muntar una peça (bóta, portadora, etc.).

Refranys

Nàtalia Muñoz Domínguez

Quan un s'introdueix en l'univers dels refranys, comença una aventura que no té començament ni final. Gairebé mai no coneixem l'autor ni l'origen del refrany, però sabem com i quan usar-lo. Pot ser molt antic. Pot aparèixer en discursos ben moderns. Forma part inseparable de la llengua i la cultura catalanes, però també pot aparèixer de manera similar en altres.

El refrany pot significar una amenaça, una lloança, una promesa, una felicitació i pot formar part d'un calendari, una rondalla, una conversa, ...

Joan Amades, en el "Costumari Català", aplega refranys referents a la durada del dia que té el santoral com a referent. I l'Església, en el seu moment, va imposar el santoral com a forma de calendari cultural, però avui, bona part d'aquests refranys són incomprensibles per a qui desconeixi com cau el santoral durant l'any. Aquí teniu un petit recull:

Sant Tomàs, el dia més curt de l'any.

Per Nadal, un pas de pardal.

Per Sant Esteve, un pas de llebre.

Per Sant Cebrià, un pas de marrà.

Per Ninou, un pas de bou.

Per Cap d'Any el dia s'allarga un pam.

Pels Reis el temps creix i el fred neix.

Per Sant Antoni, un pas de dimoni.

Per Sant Sebastià, un pas de marrà.

Per Santa Agnès, un hora més.

Per Sant Julià, un pas de ca.

Per Sant Pau, un hora hi cau.

Per la Candelera, una hora endavant, un hora endarrera.

Per Santa Maria, un hora i mitja més de dia.

Per Sant Maties, tant de nit com de dies.

Per Sant Macià, tanta nit com dia hi ha.

Per Sant Joan, el dia més llarg de l'any.

Per Sant Pere, un hora enrere.

Del juny enllà el dia comença a baixar.

Per la Mare de Déu d'agost a les set ja és fosc.

Per Sant Agustí, ni bereneta ni dormir.

Per Sant Miquel el berenar se'n puja al cel, i per Sant Macià torna a baixar.

Sant Francesc porta les vetlles i Sant Josep se les entorna.

Anoia Quatre, dibuixos i pintures

Ma Gràcia Carreras Verdaguer

Enric Basas, Josep Francès i Toni Guix són tres dels artistes que formen el col·lectiu de dibuixants i pintors anoiencs que, si bé segueixen la seva trajectòria individual d'exposicions amb estils ben diferents de veure i viure el dibuix i la pintura, es troben una vegada a l'any per exposar en grup.

Anoia Quatre compta amb una llarga trajectòria d'exposicions conjuntes, la primera l'any 1998 a Igualada i en posteriors ocasions a Calaf, Piera, la Pobla de Claramunt, Vilanova del Camí, Santa Coloma de Queralt. En aquesta ocasió i amb motiu de la Festa Major de Copons vam poder gaudir de la seva obra.

Van exposar la seves obres del 14 d'agost al 4 de setembre de 2005. ▢

XAVIER MARTI TELLO

XAVIER MARTI TELLO

XAVIER MARTI TELLO

Festa Major d'estiu 2005

Carles Mas Riera

Quan arriben les dates de la Festa Major el poble respira un ambient diferent, tothom desitja que arribi el dia per participar en algun dels actes que es realitzen.

Com cada any els primers dies estan destinats al esports, futbol sala, tennis taula, bàsquet i, com no, el ja tradicional truc. Tots els actes van ser molt participatius, gent que no fa esport en tot l'any aprofita aquests dies per realitzar-lo, i queda constància al final de cada partit que hi molta gent que li combindria. Tot això acaba l'últim dia, en què es disputen totes les finals i tant els poliesportiu com la Barraca s'omplen de gent que gaudeix de l'espectacle.

Posteriorment es realitzen els actes ja típics d'una Festa Major.

Tot va començar el dissabte dia 13 al migdia, quan el repic de campanes donà inici a la Festa Major.

Ja a la tarda, tota la canalla junt amb els pares i familiars es van reunir al voltant del poliesportiu per donar inici a una cercavila molt concorreguda, que com cada any va comtar amb la participació del grup la Gallarda. En arribar a la plaça Ramon Godó, lloc on finalitza la cercavila, tots els menuts i algun ganàpia van poder refer-se una mica amb una mica de coca i xocolata. Cal agrair l'esforç a la gent que porta els gegants, els capgrossos i la cuca durant tota la cercavila.

Tot seguit hi va haver l'actuació del grup d'animació infantil De Parranda, on tothom, petits i grans, van gaudir d'allò més d'un espectacle fantàstic, que va agradar molt.

Ja havent sopat tots els balladors del poble i rodalies van gaudir d'allò més amb l'actuació de l'orquestra Glacé, en un correcte ball de nit.

El diumenge dia 14, a les 6 de la tarda es va realitzar una gincama en què tot els participants, que déu ni do els que eren, varen voltar per tot el poble per realitzar les diferents proves de què constava.

Més tard hi va haver la inauguració de l'exposició de pintures dels artistes J. Francesc Camps, Enric Basas i Toni Guix, en què més d'una persona va adquirir alguna obra del seu gust.

Cap a la mitjanit començava l'espectacle pels joves amb un concert ralitzat pel grup The Dirty Club, que amb una música tranquil·la va fer gaudir d'allò més als assistents. Tot seguit hi va haver la disco-mòbil, que el jovent del poble i comarca va seguir fins a primeres hores del matí.

Dilluns dia 15 va tenir lloc a l'església Santa Maria de Copons un ofici religiós en honor a la nostra patrona. Seguidament, ja a la plaça, vam poder gaudir d'un concert, que ens va acompanyar mentre fèiem el vermut. A la tarda i més tard, després de sopar, l'orquestra Habana, que ja havia amenitzat el vermut, ens va acompanyar amb una sèrie de balls per tothom qui tingues ganes de moure el cos.

La Festa Major es clausurava el dimarts dia 16, amb una actuació de sardanes al migdia, a càrrec de la Cobla Ciutat de Manresa, tot fent el vermut, i ja al vespre, amb el tradicional sopar popular, on qui va voler va poder col·laborar en la Festa, participant en el bingo. L'últim i genial toc el va donar l'actuació del Mac Lari, sensacional; la plaça era una clam de rialles i de sorpresa amb els diferents comentaris i trucs del mag.

Ja per acabar, cal agrair a tothom qui a aportat el seu granet de sorra en la realització dels diferents actes que s'han dut a terme aquesta Festa Major.

Gràcies a tots. ▀

ELENA GUDOL LACUNA

ELENA GUDOL LACUNA

L'orquestra Segle XXI a Copons

Núria Mas Riera

XAVIER MARTI TELLO

El passat dia 2 d'agost, a les 10 del vespre, vam poder gaudir de la presència de l'orquestra Segle XXI a l'església de Sta Maria de Copons, just 365 dies després d'haver-la rebut per primera vegada a la plaça Ramon Godó.

L'orquestra estava preparada i atenta al gest de Jordi Mora, director, que havia de donar inici a l'esperat i desitjat concert. Finalment començà a sonar l'obertura "Rosamunda" de Schubert, que va servir d'aperitiu del concert per a piano i orquestra n° 1 de Chopin, que va comptar amb Elisabeth Sombard com a solista. La interpretació d'aquesta magnífica obra va desprendre una gran màgia plena de delicadesa, serenitat, llum, força, precisió, fruïció... per part de tots els seus intèrprets. Cal destacar, però, l'emotivitat que va causar en tots els assistents el so, la passió i l'energia transmesa per la solista, que va fer que tot el públic s'aixequés per aplaudir la seva particular interpretació.

La segona part la van dedicar a la Simfonia n° 2 de Brahms, que va donar seguiment a la Simfonia n°1, també de Brahms, que vam poder escoltar el primer cop que aquesta orquestra va venir al poble. Aquesta simfonia va saturar de timbres i de so el nostre particular Auditori, però va deixar-nos apreciar la força que pot arribar a desprendre una obra de les seves característiques.

Al final del concert vam poder constatar que la improvisada sala de concert s'havia fet petita, tant pel nombrós públic que hi va assistir com pel gran nombre de músics que conformaven l'orquestra. Això sí, les ganes d'escoltar i d'oferir un bon concert van fer que aquest es duigués a terme amb gran èxit. ▢

Els hereus i la pubilla de Copons 2005

Adela Mas Prats

ELISABET TOMAS PUJABET

Any rere any cada poble de la comarca de l'Anoia és representat a la Fira d'Igualada per un hereu i una pubilla. Aquest any, en representació de Copons, havien estat escollits l'Abril i un dels bessons Montiel, els seus pares varen proposar a l'Ajuntament si podia ser que hi anessin els dos, ja que en ser tan petits no entendrien perquè un sí i l'altre no. L'Ajuntament sol·licità autorització a la organització de la fira d'Igualada, van contestar que era la primera vegada que els proposaven una cosa així però, que no hi posaven cap pega. I finalment Copons ha tingut com ha cas excepcional dos hereus, els germans Arti i Artur Montiel i una pubilla l'Abril, Sena, tots tres de 4 anys d'edat, formant un trio d'allò més entranyable.

Just quan vam arribar a l'entrada de l'Ajuntament d'Igualada per anar a fer la foto de rigor, els de l'organització ens esperaven, ja que a tots els hi havia fet molta gràcia la sol·licitud que Copons pogués ser representada per dos hereus i una pubilla. Com és habitual en aquest acte en sortir de l'Ajuntament repartiren els tiquets per l'esmorzar, per anar-lo a recollir a la pastisseria Fidel Serra, i mentre la quitxalla esmorzava a la plaça Pius XII hi havia un grup d'animació que actuava per distreure la canalla mentre se celebrava l'ofici religiós. Quan va ser el moment l'organització va reunir totes les parelletes o triparelles, en aquest cas, i les va conduir fins a l'església de Santa Maria a fer l'ofrena.

Després de l'ofrena va començar la desfilada pels carrers d'Igualada. Cal esmentar que no sé si va ser coincidència o no que la triparelleta de Copons va sortir darrere de la d'Igualada durant casi tota la desfilada.

Aquesta rua queda una mica deslluïda pel fet que els hereus i les pubilles no es veuen, perquè queden amagats i barrejats pels familiars que van al voltant dels menuts. Quedaria més lluit si les parelles desfilessin sols pel mig del carrer, i, com a màxim, un familiar al seu costat.

Un cop acabada la rua, a la seu del Consell Comarcal s'obsequià cada nen i cada nena amb uns presents com a mostra d'agraïment per la seva participació en aquesta diada.

Abans de tornar cap a Copons van anar a l'Asil a portar els presents de la cistella, fet que va ser molt agraït per les monges, que van regalar als nens una bossa de xuxes. ▀

25 anys

Elisenda Mercadal Segura

Vint-i-cinc anys... ja són una bona part de la nostra vida!!! Aquesta és la primera impressió que hem tingut amb la Nuri quan ens buscàvem any rere any en aquestes fotografies de les caramelles que la Teresa Closa va portar pel Camí Ral i que en el darrer butlletí no vam tenir espai per publicar.

Després records, un munt, de quan nosaltres érem menuts i de quan ja hem vist ballar els nostres petits, també dels joves i grans que ens han deixat per sempre, però que cada Pasqua reviuem especialment dins nostre, com si encara fossin enmig dels cantaires...

Soles d'espardenya de set penques esmolades als carrers. Faixes i barretines, faldilles florejades i cossets que s'han quedat petits. I una pila de tonades que després de cantar-les per tot el poble han trobat el seu raconet en la memòria.

No podem posar música a les pàgines del butlletí, però esperem que aquestes estrofes junt amb les fotografies us facin passar una bona estona i us animin a seguir cantant...

PER MOLTS ANYS!!!

Altre cop Pasqua Florida, fa reviure el nostre cor,
altra volta el jorn convida, fer-ne ofrenes a l'amor.

Tot cantant, tot dansant, us **trenem** les caramelles.
Tot cantant, tot dansant, amb les cintes voleiant.

Les noies d'aquest veïnat són hermoses i gentils,
són fresques com una rosa i lindes com els mes d'abril.

Pasqua gaia, Pasqua flor,
els infants, amb ses veus pures, us ofrenen la cançó,
i els seus cants porten la joia de la Pasqua del Senyor.

Si voleu sentir corrandes veniu tots cap a Copons,
que les noies enamoren als més ben plantats minyons.

Ai quin repiqueig més viu s'emporta el vent quan l'alba s'il·lumina,
la campana, que somriu, em ve pregonant el jorn festiu...

Mes d'abril i mes de maig, primavera regalada, de poncelles i de flors,
totes plenes són les prades, totes plenes són les prades.

Deixeu, si deixeu, donzelletes,
deixeu, si deixeu, vostre llit,
i obriu la finestra que és bella la nit.

Jo en voldria una noia que fos filla de pagès,
en tingués uns bons armaris i una saca de diners, i de diners.

"Abril, abril!" diu el pinsà gentil. "El vent és tebi i el cel clar abril.
Les branques baden llurs borrons i arreu esclaten les cançons".

Al cel brillaven milers d'estrelles,
era de Pasqua l'hermosa nit,
al vent llençaven les caramelles,
cançons alegres entre el brogit.

Au, doncs, fills de Catalunya doneu-vos les mans,
i ben units com a germans,
tant en temps de pau com en la guerra,
des del mar fins a la serra entonem els nostres cants.

Bell, jove, fort i galant, el cavaller valent i decidit,
que guanyà, mil cops, en justes, fama i honor,
brandant llança espasa i escut,
ara l'amor l'ha vençut.

Flors vermelles al balcó, posa donzella estimada,
i et cantaré una cançó amb amorosa i tendresa dolçor.
Flors vermelles al balcó, no tinguís por donzelleta,
si em dónes el teu amor, jo et daré tot el meu cor.

La cistelleta tota guarnida,
sembla sortida d'un pom de flors,
i puja amb gràcia tota enramada,
la portalada de nous records.

Ai que sí que sí, ai que sí ai que sí,
ai que sí que sí, que t'estimo jo avui.

Per la manca de recanvis perilla una tradició,
quedarem els quatre avis amb sordina i bastó.
Oidà, oidà, ompliu-nos la cistella,
oidà, oidà, que és el millor que hi ha.

ELS QUE AQUÍ US CANTEM, BEN XIROIS US SALUDEM,
US DONEM LES GRÀCIES, L'ANY VINENT HI TORNAREM!

Activitats

TERESA CLOSA BERTAN

1985

1994

1981

1997

1982

1998

1983

1999

1987

2002

1989

2003

5è Concurs Iniciativa Jazz Copons 2005

Xavier Martí Tello i M. Gràcia Carreras Verdaguer

El dia 16 de juliol de 2005, a la plaça Ramon Godó es va celebrar el Concurs d'Iniciativa Jazz Copons, en l'últim moment un dels grups finalistes va excusar la seva presència per raons personals, la qual cosa va limitar la possible participació d'un altre grup. Aquest fet no va causar gaire bona impressió en el jurat per la falta de companyerisme dels participants a la convocatòria.

A les 10 de la nit, va començar la 5a edició amb l'actuació dels 2 finalistes:

Xavi Diaz Quartet: amb Xavi Diaz a la guitarra, Jaume Piñol a la bateria, Paton Felices al piano i Toni Buenavida al baix elèctric.

Nagano 5.0: amb Leandro Zappino al contrabaix, Leo Tejedor a la guitarra, Marcos Serrano al saxo tenor, Ricard Parera a la bateria, i Marcel·li Bayera amb el saxo alt.

El jurat, després d'escoltar els dos finalistes, van decidir donar per guanyadors:

1r Premi - Nagano 5.0 consistent en 1.500 euros, lliurat per l'Ajuntament de Copons amb material instrumental musical de Rock & Classics, i una actuació a l'agost de 2006 a "Jazz a la Palla", de la Guardia Pilosa.

2n Premi - Xavi Diaz Quartet amb dues actuacionsm una a la Cava Jazz Terrassa i una altra l'Ateneu Igualadí d'Igualada.

L'actuació especial d'aquest any va anar a càrrec del reconegut contrabaixista **Horacio Fumero**, que havia tocat amb el mític Tete Montoli i el pianista i compositor **Joan Monné**. Tot seguit va començar una Jam Session amb la incorporació dels músics finalistes del concurs i d'algun membre del jurat.

Radió 4 va gravar tot el concurs, que va ser emès el dia 23 de juliol en el programa Jam 4, presentat per Josep M. Adell.

Jazz

Joan Monné
Pianista i compositor
Professor de l'ESMUC i del Taller de Músics
Membre del jurat del concurs Iniciativa Jazz Copons

Recordo quan em van trucar del Taller de Músics perquè hi havia una gent a Copons (Copons? On és això?) que necessitava un grup per tocar en la final del concurs de jazz que organitzava (concurs? Quin concurs?). D'entrada vaig pensar: un concurs de grups de jazz en un poblet de l'Anoia? Això deu ser idea d'algun sonat, segur. El cas és que em vaig posar en contacte amb l'autor de la idea, que no era cap altre que el nostre ben-volgut i estimat Xavier Martí. De seguida vaig veure que allò no era cap broma, que el Xavier volia fer una cosa seriosa, amb cara i ulls, i que no només volia un grup per tancar l'acte sinó que, gairebé sense adonar-me, m'estava implicant a formar part del jurat del concurs. No em pregunteu per què, però el cas és que vaig acceptar l'oferta i us puc assegurar que no me n'he hagut de penedir. Des d'aquell primer any, el concurs s'ha realitzat puntualment cada estiu a la plaça de Copons, i els resultats han estat engrescadors. Per la plaça hi han passat alguns dels joves valors del jazz del país, grups que estan consolidats i que treballen arreu de la nostra geografia, com els guanyadors de l'edició de fa dos anys, els ASS trio, solistes com Javier Vercher, que actualment es guanya les garrofes a Nova York amb el seu saxo, i una pila de joves músics del que seran les generacions futures del jazz a Catalunya.

És per això que vaig rebre amb desànim i una certa preocupació l'anunci de la dimissió d'en Xavier al capdavant de la regidoria de cultura de l'Ajuntament de Copons. No sé quins hauran estat els motius que l'hauran empès a prendre aquesta decisió, però sí que puc dir que serà difícil trobar una persona que pugui reprendre la seva tasca amb la il·lusió amb què ell la feia i, especialment, amb la capacitat per implicar i engrescar d'altra gent com nosaltres (em refereixo als membres del jurat) que hem participat desinteressadament en actes com el concurs de grups de jazz pel sol fet que ell ens ha sabut transmetre aquesta

Joan Monné

il·lusió i aquestes ganes de tirar endavant allò que en un primer moment podia semblar una quimera.

Només em resta dir que espero que el concurs no quedi aturat aquí, seria una llàstima. Estic segur que es poden trobar vies perquè en Xavier segueixi al capdavant d'aquesta iniciativa (la Iniciativa Jazz Copons, com està inscrit a les samarretes que llueixen molts joves músics i que he vist a l'Escola Superior de Música de Catalunya, al Taller de Músics o en proves de so d'aquest músics en concerts arreu). Estic convençut que trobarem la manera que l'esforç d'aquests anys no es quedi en no res i que el concurs de grups segueixi sent un incentiu i una manera de donar-se a conèixer per a les noves generacions de músics de jazz del nostre país. ■

Actuacions

Xavier Martí Tello i Ma. Gràcia Carreras

Jazz a la palla a la Guardia Pilosa

Dins del cicle de concerts d'estiu de la Guàrdia Pilosa, i des de l'any 2004, han contribuït a crear una xarxa cultural amb la participació dels guanyadors del Concurs de Jazz Copons amb una actuació del primer premi de l'edició anterior.

El dia 6 d'agost va tenir lloc l'actuació del grup **Happy House**, guanyador del **4t Concurs d'Iniciativa Jazz Copons**.

Nit concurs Copons Jazz a la nova Jazz Cava Terrassa

Amb el nom de **Nit Concurs Copons Jazz**, el divendres dia 21 d'octubre Ignasi Utset va presentar els grups guanyadors del 2n premi de la convocatòria de l'any 2004 i 2005 i va agrair la presència d'alguns coponencs assistents al concert. Dins la mítica Nova Jazz Cava de Terrassa, la catedral del jazz, on han tocat els millors jazzistes del món, amb un clima intimista i una sala plena, van actuar els grups **Xavi Diaz Quartet** i **Free Play**.

Jazz Terrassa es remunta a l'any 1953 amb el naixement del Hot Club de Terrassa. Posteriorment, el 1959 s'esdevingué la fundació del Club de Jazz de Joventuts Musicals, més tard integrat dins la prestigiosa entitat terrassenca Amics de les Arts i Joventuts Musicals, de la qual Jazz Terrassa constitueix el club de jazz. La seva activitat més intensa és la promoció de concerts jazzístics, tant dels que componen la temporada anual com els programats dins el Festival Internacional de Jazz de Terrassa, que l'any 2005 ja ha arribat a la 24ª edició.

Felicitem Jazz Terrassa per l'honor d'haver rebut el dia 30 de novembre la Creu de Sant Jordi que atorga el President de la Generalitat per la seva trajectòria. ■

Jazz a la palla

Lluís Vallvé

M. GRÀCIA CARRERAS VERDAGUER

LLUÍS VALLVÉ

Els concerts de JAZZ A LA PALLA són un cita obligada dels estius a La Guàrdia. Aquest darrer any, el VI Cicle de Concerts d'estiu de la Guàrdia Pilosa també ha estat un èxit. El nivell de participació ha estat molt elevat i hem arribat al sostre de capacitat dels espais.

Per tot això podem valorar molt positivament l'impacte que ha tingut al municipi i als pobles veïns que comencen a sentir molt seu aquest cicle i sembla que s'està convertint en una cita obligada de l'estiu.

A part del nivell musical de tots els músics professionals cal valorar l'encert de la programació que va recollir al llarg del cap de setmana varietat d'estils i repertoris que ha fet que captéssim al llarg dels concerts tota mena de públic i de totes les edats. Un altre encert del jazz a la palla consisteix a acabar fent una jam session, en que s'ofereix al públic assistent la possibilitat de pujar a tocar i compartir escenari amb els músics professionals. Això fa que els joves de la zona amb inquietuds musicals trobin també un punt de trobada i de difusió de la seva música.

Un fet importat que cal destacar dels últims jazz a la palla ha estat el fet de convidar els guanyadors del concurs Jazz Copons, que organitza iniciativa jazz de Copons. Això està contribuint a crear una xarxa de col·laboració cultural a la zona. Aquest any ja és el segon que el guanyador de Copons actua a la Guàrdia Pilosa.

Vam encetar el jazz a la palla el divendres dia 5 d'agost amb el grup Zambrão, que va sorprendre el públic amb un jazz ple de referències mediterrànies i vincles amb el flamenc. El dissabte després de la 2ª trobada de pagesos i escultors el grup guanyador de Jazz Copons, Happy house, va oferir un concert fresc, ple imatges conegudes i amb un jazz alegre i festiu. Vam acabar la nit amb la ja tradicional jam session (amb la participació dels grups participants i músics de la zona).

Nous pallers

Nous pallers és una proposta innovadora de creació contemporània, una proposta que neix vinculada als concerts de jazz a la palla i que pretén reivindicar la cultura agrícola de la zona. Aquest any també s'aprofita aquest esdeveniment musical per fer la 2a Trobada de pagesos i escultors.

Aquesta trobada va consistir, igual que en la seva primera edició de fa dos anys, a desenvolupar una intervenció creadora sobre el paisatge de La Guàrdia Pilosa, realitzada conjuntament per pagesos i escultors.

En aquesta acció es van construir pallers a partir del treball conjunt d'artistes i pagesos, i va quedar una mostra efímera de pallers-escultura repartida per tota la vessant del turó de la Guàrdia.

M. GRÀCIA CARRERAS VERDAGUER

L'èxit de la primera trobada ens va animar a seguir actuant, però la complexitat de l'acte ha fet que es converteixi en una intervenció biennal i només es fa, de moment, els anys imparells.

La cultura popular sempre ha estat lligada al treball i a la natura. És en el camp que aquests dos components de la cultura popular conflueixen, però amb l'entrada de les noves tècniques de cultiu sembla que això es pugui oblidar. Nous pallers pretén ser un catalitzador que recuperi un dels orígens de la festa popular: la collita. I, a partir dels nous materials que genera la tècnica, intentar un nou diàleg amb la natura.

Per això hem triat l'art com a dinamitzador de tot aquest procés. Hem buscat artistes que estiguin interessats a treballar conjuntament amb els pagesos per dissenyar aquests nous, pallers que s'insereixen en les nostres contrades com uns elements nous però que en certa manera també ja

comencen a perillar. Aquest any teníem la participació d'Ester Figuerola, Gustavo Barba, Ramon Puigpelat, Núria Martí, Ivet Bazaco, Pau Gras, Xavier Martí i Lluís Vallvé. I vam buscar pagesos inquiets que estiguessin interessats a treballar conjuntament amb un escultor el treball d'exploració artística del seu territori amb un material molt seu: la palla. Aquest any hem tingut el suport de Antòni de Solà, Joan Espelt, Jaume Llorens, Josep Piquè i Josep Lloret

que, conjuntament amb Lluís Vallvé, han fet de comissaris de la trobada.

La festa arrencà amb la inauguració de la instal·lació permanent d'un paller als camps de Conill, obra de Ester Figuerola, i va seguir amb un dinar d'intercanvi i de treball entre pagesos i escultors. A la tarda es van anar construint les escultures i es va fer la visita de cada una de les escultures, accions o intervencions, comentada pels seus dos autors: el pagès i l'escultor. Per acabar la jornada es va fer un sopar popular que va permetre empalmar amb els concerts del jazz a la palla de la nit.

Paral·lelament als concerts i a la construcció del nous pallers el diumenge dia 6 d'agost es va fer la conferència: "El desconcert de l'art" a càrrec de Lluís Vallvé. Una xerrada que va aportar pistes de com aproximar-se i viure l'art contemporani, l'art, del nostre temps. ■

Espai Jove

Què hi fem a la caseta de l'hort?

Teresa Múnera Pascual

El 12 de setembre La Caseta de l'Hort va obrir les seves portes a la mainada més petita de Copons i rodalies. Un grupet d'escolars van inaugurar les noves instal·lacions situades als baixos de Cal Manset.

Tots venien molt contents, per ells tot allò era nou i molt bonic: les joguines, els contes, la pissarra, els instruments musicals, els llits, el petit lavabo, la cuineta, el pati amb els seus cotxes i el tobogan,

Els primers dies, però, hi va haver alguns plors en veure que els pares i avis que els acompanyaven no es quedaven amb ells, però ben aviat les llàgrimes van esdevenir rialles o alegria i fins i tot a hores d'ara els plors han tornat a aparèixer, però aquesta vegada han estat per no voler marxar de La Caseta de l'Hort.

A més de divertir-se i jugar, a la Caseta també s'hi fan d'altres activitats. Els més grandets treballen força: dibuixen, pinten, enganxen, manipulen ...

El fet de tenir la natura tan a l'abast ens és molt favorable, ja que sovint fem petites excursions a la recerca de material que ens serà de bon ús per parlar i treballar a la classe. També utilitzem material reciclat i casolà que ens arriba de la mà dels propis alumnes.

Un cop al mes, els dilluns, després de berenar, anem fins al poliesportiu, on trobem aparcats el Bibliobús. Una vegada a dins remenem i triem un munt de contes ben diversos que ens emportarem cap a la Caseta perquè la Maribel i la Teresa ens els expliquin.

Els dies van passant sense que ens en donem compte i ja estem arribant a la fi del primer trimestre. Durant aquests tres mesos hi ha hagut diades dignes de ser celebrades i a La Caseta de l'Hort les hem recordat.

La primera va ser La Castanyada. A la classe vam fer els tradicionals panallets. Ens va agradar molt toquejar la pasta, fer boletes i guarnir-les amb pinyons, cireres i ametlles. L'endemà vam rebre la visita de la Maria Castanyera, una velleta que viu molt lluny, a la muntanya, que porta un mocador al cap i un cistell ple de castanyes. Ella ens va explicar un conte i nosaltres l'escoltàvem sorpresos i molt atents.

La segona diada va ser Santa Cecília, el dia de la música. Vam construir un instrument musical que l'utilitzaríem més tard per col·laborar amb el petit concert d'acordió diatònic que ens va oferir el Jordi Closa, que es convertí en músic per una estoneta.

Ara s'acosten les festes de Nadal, unes festes molt especials sobretot per als nens. A la classe sovint parlem del Tió i dels Reis. De ben segur que també les celebrarem i en el proper número del Camí Ral us ho explicarem. ■

TERESA MÚNERA PASCUAL

Renoms de Copons: Plaça del Castell

Natàlia Muñoz Domínguez

1. Cal Rosendo
Rosendo és el nom del propietari de la casa.

4. Cal Miarnau
Miarnau és el cognom de la família que la regenta. Encara que familiarment era coneguda com a Ca la Tia Antònia.

2. Cal Jove de l'Era
Es deia que el pla del castell havia estat un era, al costat hi havia la casa en què vivia una jove que coneixien com a la Jove de l'Era.

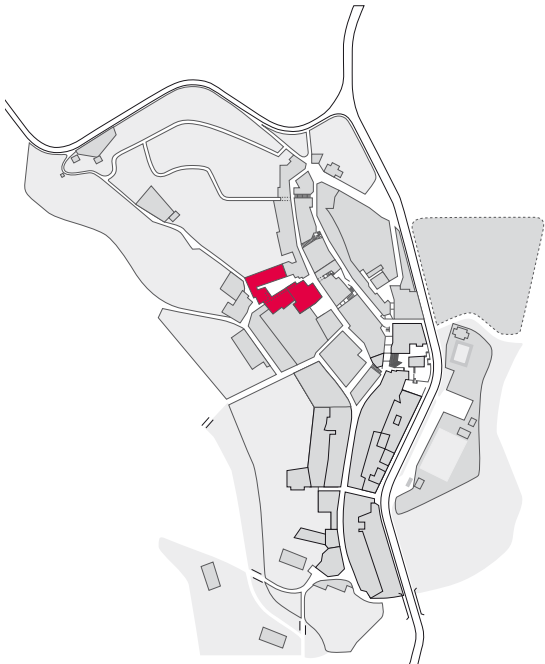
3. Cal Miquel de la Rosa
També és coneguda com a Cal Marcial, actual propietari, on Miquel era el seu avi i Rosa la seva àvia.

Antigament, tot just continuant el carreró existent entre Cal Miarnau i Cal Massana, existia la plaça del Cal Senyor, on segurament vivia el Senyor del Castell o del poble. Les cases que formaven aquesta plaça eren conegudes pels renoms de: Cal Pito (1), Cal Ponisó (2), Cal Senyor (3), Cal Marbà (4), Cal Rector (5) i Cal Capità (6). Aquestes van ser ensorrades després d’unes pluges abundants, on l’inici de l’ensorrament va ser a la casa que existia abans de la Quadre Nova continuant per aquestes desaparegudes. Adjuntem el croquis on es pot observar la distribució urbanística que constituïa la plaça de Cal Senyor.

Per a més informació en el número 5 del Camí Ral es va publicar un escrit sobre la història del pla del Castell, respectivament, que pot enllaçar amb la fisonomia de les cases que hi pertanyen.

Plaça de Ramon Godó

3. Cal Tomàs
Cognom de l'actual propietari que li dona nom.

4. Cobert del Dani
En el solar format per aquest cobert i el de Cal Tomàs existia un convent de monges on aquestes donaven classes als nens del poble i als de les masies de les rodalies. Aquest antic edifici era de la família Jover, que en marxar les monges el van ensorrar per passar a ésser dos coberts que els últims anys, un d'ells, ha estat transformat en l'actual Cal Tomàs.

5. Ca l'Asidret
Un antic amo de la casa es deia Isidre i popularment era conegut per l'Asidret. També pot ser coneguda com a Ca la Sílvia o Cal Baños.

6. Cal Solé
Aquesta casa era de la família Solé, que degut a la no existència d'hereu va passar a ser de la pubilla, fent que es perdés el cognom passant a ser Martí.

7. Cal Sant Guim
Antigament havia estat Cal Vila, casa pairal de la família Vila, afincada avui dia al carrer de Vilanova.
Després de diferents propietaris, finalment va ésser comprada pel Casimiro Farrés, procedent de Sant Guim de Freixenet, topònim que dona renom a la casa..

8. Cal Cubelles o Ca la Maria Cubelles
La família Cubelles, propietària de la casa, venia d'un mas de pagès anomenat Cal Cubelles a Jorba o Argençola.

9. Cal Pau Vilella
Un antic propietari es deia Pau Vilella. En morir aquest va ser heretada pel nebot Celestí, fet que donà l'altre renom pel qual també es coneix, Cal Celestí.

10. Cal Pujabet
També és coneguda per Cal Mingo, l'avi de la família propietària, els Pujabet.

11. Cal Rosell
Rosell és el cognom de la mestressa de la casa.

12. Ca l'Hortolà
El fill de l'hortolà de Cal Reiet del carrer de Vilanova es va casar amb la pubilla d'aquesta casa, fet que va donar-hi renom. També es coneguda per Cal Vilaseca o Cal Pepet Hortolà.

14. Cal Poldo
El renom prové d'un antic propietari anomenat Leopoldo, propietari de la fàbrica de telers i on tenia també casa seva.

13. Cal Sintoi
Es desconeix la procedència d'aquest nom, potser degut a l'antiguitat del mateix.

Per a més informació, en el número 2 del Camí Ral es va publicar un escrit sobre la història de la plaça de Ramon Godó, respectivament, que pot enllaçar amb la fisonomia de les cases que hi pertanyen.

En aquest número m’agradaria fer un especial esment a tots els avis que m’han estat ajudant a fer aquests articles i que han fet el traspàs d’aquest món. A tots ells, que han estat una inestimable font de coneixement i saviesa per a mi i els que els envoltaven, un especial agraïment i record d’amor, tendresa, i un miler de sentiments més que ens podrien inspirar a cada un de nosaltres.

Consorti de Promoció Turística de l’Alta Anoia

Jordi Bertran Muntaner, Alcalde de Copons i President del Consorti de Turisme de l’Alta Anoia

Tots vosaltres coneixeu com va néixer el Consorti de Promoció Turística de l’Alta Anoia i les dificultats que ha hagut de suportar. Va sorgir com un element dinamitzador de la zona amb major regressió econòmica de la província de Barcelona. Passats els anys, l’Alta Anoia s’ha consolidat com un referent en el territori.

La participació dels veïns, empresaris, artesans, voluntaris, amics, etc, tots ells persones que creuen en les possibilitats d’aquest territori i els ajuts europeus que s’han aconseguit, han fet possible que tot un territori es moguéssin, el que és més important, s’impliqués per anar endavant.

Una implicació que ens ha de permetre mantenir l’essència rural que caracteritza la zona nord de la nostra comarca: un paisatge ric, un paisatge de pobles, masies, cultius de secà i zones de bosc; en definitiva, un territori viu. Un espai viu, cultivat, treballat per l’home, en què l’home s’arrela i en què conviuen les velles tradicions i les noves tecnologies. Un espai que no podem deixar perdre.

La diversificació econòmica que suposa el turisme rural a la Catalunya interior, complementat per la recuperació i diversificació de produccions agrícoles autòctones com el cigronet, la millora de les comunicacions, els serveis, etc, ens ajudaran a aconseguir que els nostre territori sigui viu. Tot plegat fa que la nostra gent, la nostra pagesia s’arrelli al territori, i per això cal que treballem conjuntament per garantir que la corba de regressió que fa tants anys que patim es torni positiva i la gent del nostre territori no es vegi obligat a abandonar-lo.

No puc deixar de dir que anem en la direcció correcta, però que aquesta marató només acaba de començar i que, com en totes les curses de llarga distància, cal tenir bons acompanyants i saber dosificar l’esforç. El turisme rural de l’Alta Anoia s’ha situat en el mapa, en l’univers de destinacions.

L’èxit de la tardor del cigronet ens situa en el mapa gastronòmic. En aquest tram de cursa els nostres companys han estat l’Associació de Productors de Cigronet i el Gremi d’Hostaleria i Turisme de l’Anoia, magnífics companys.

Ara cal que continuem treballant, que reforcem el turisme rural, que consolidem el cigronet com un bon producte gastronòmic i turístic.

La marató continua i no ens importaria ampliar els companys de cursa. ■

El protagonista de la tardor

Consorti per a la Promoció Turística de l’Alta Anoia

Al llarg d’aquests dies hem sentit a parlar molt de la campanya de Promoció La Tardor del Cigronet i amb ella dun seguit d’actes que relacionen la gastronomia i la ruralitat de la zona. Tots els actes que impulsen aquesta campanya han estat iniciats des del Consorti de Promoció Turística de l’Alta Anoia amb la col·laboració de l’Associació de Productors i elaboradors del Cigronet de l’Alta Anoia el Gremi d’Hosteleria i Turisme de l’Anoia del Consell Comarcal de l’Anoia.

És així com a la Fira d’Igualada s’inicia una primera posada en marxa de la promoció. L’ambientació de l’stand reflectia la batuda tradicional del cigronet, i les fadrines de l’Alta Anoia ens oferien una especial degustació dels cigronets.

Les actuacions de la tardor del cigronet van seguir, el dia 6 d’octubre a Cal Ble, on la dietista Rita Rigolfas va parlar sobre el paper que juga el llegum en la dieta mediterrània. Això suposà una bona ocasió per a conèixer les propietats alimentàries d’aquest llegum.

La següent xerrada va tenir lloc als Prats de Rei, on l’enginyer agrònom Jaume Lloveras va poder explicar els estudis que s’han realitzat amb les diferents llavors i quin es el camí que es pot seguir per arribar a tenir una bona qualitat del producte, Jaume Lloveras, Pere Massana i Rosa Centellas, presidenta de l’associació del cigronet, van respondre a les preguntes de tots els assistents, molts d’ells productors que formen part de l’associació.

Les jornades finalitzaren el 20 d’octubre amb un gran espectacle gastronòmic de la cuina del cigronet que va aplegar al Teatre de l’Ateneu d’Igualada centenars de persones interessades a descobrir les virtuts d’aquest nou producte gastronòmic. L’acte va ser presentat per Cristina Puig i amenitzat per Teatre de Guerrilla, que amb el seu humor desenfadat ens van convèncer a tots que el cigronet és boníssim!

Cal agrair la participació del cuiner Sergi Erola, que va venir des de Madrid per apadrinar el “nostre cigronet” i que inclourà a la carta del seu restaurant madrileny la Broche.

Durant l’acte es van fer les presentacions de tres plats elaborats amb cigronet dels

restaurants El tall de Conill, el Quinqué, el Jardí i el Xarop’s, i tot l’acte va estar acompanyat de la música del grup de Jazz Happy House.

A la sortida de la festa un plat de cigronets amb bacallà i una copa de cava esperaven tots els assistents.

La cloenda de la tardor del cigronet va tenir lloc el passat dia 23 d’octubre amb una gran festa del cigronet. El poble de Rubió es va convertir durant tot un matí en l’autèntic escenari d’aquest llegum. Les fadrines van ser un cop més les encarregades de deixar degustar el cigronet i parades de productes artesans van envair els carrers. Dins la parròquia de Santa Maria es podia veure l’exposició fotogràfica que explica el procés de la batuda del llegum. Al llarg del matí es va fer la bastaixada del cigronet, un concurs de transport de cigronets on van participar equips dels pobles propers. Aquest mateix dia es va presentar una mascota representativa del cigronet de l’Alta Anoia i es va representar l’espectacle infantil produït per Farres Brother’s i posat en escena per Elena Gudayol i Anna Segura. Com a final de la festa en Jordi Bertran, president del Consorti de Promoció Turística de l’Alta Anoia i Miquel Archela, alcalde de Rubió van fer el lliurament del cigronet d’or al senyor Josep Sala com al productor de més edat.

Cal destacar que durant tot el més d’octubre els restaurants adherits al gremi d’hosteleria han inclòs en la seva carta plats elaborats amb cigronet de l’Alta Anoia.

Aquesta tardor del cigronet ha suposat una Promoció que ha premès que el cigronet de l’Alta Anoia fos conegut arreu del territori català, i tant és així que el proper dissabte dia 28 de gener de 2006 el cigronet serà el protagonista de l’any de la gastronomia als mercats de Barcelona, on esteu tots convidats a gaudir de noves actuacions en la promoció del cigronet i de l’Alta Anoia.

Per a tots és prou coneguda la tasca que realitza el Consorti, perquè ja fa temps que treballa per a fer possible un desenvolupament d’una zona de la Catalunya interior que semblava tenir escassetat d’expectatives econòmiques.

El projecte d’impulsar el cigronet de l’Alta Anoia, que es va iniciar fa 2 anys amb l’objectiu d’establir enllaços entre el món rural i el sector turístic, ha permès alhora potenciar nous recursos en el territori i generar més activitat econòmica i alternativa.

Des del Consorti es continuaran realitzant les tasques necessàries per a gestionar i donar suport qualsevol activitat que estimuli el desenvolupament econòmic de la zona.

Continuarem treballant per tirar endavant tots els projectes que suposin nous recursos per al territori i per això esperem comptar amb el suport de tots els que integrem l’Alta Anoia. ■

Raviolis de patates confitades en oli de ceps i farcits de cigrons de l’Alta Anoia

Restaurant Refugi de Copons

Ingredients:

- 1/2 litre oli de gira-sol
- 250 g de ceps
- 250 g de cigrons
- 2 patates mitjanes
- 1 botifarra negra
- 2 grans d’all
- 1 ceba
- Sal i pebre

Preparació:

Es pelen les patates i es tallen amb la màquina de tallar embotits d’uns 2 mil·límetres de gruix.

En un cassó a uns 60º es posa l’oli i se li afegeixen les patates, l’all i els ceps. Un cop confitats, s’aparten les patates i es reserven per després.

Els cigrons, després d’haver-los deixat en aigua i sal el dia abans, s’escorren de l’aigua i es couen fins que estiguin tous. En un altre cassó s’agafa l’oli sobrant de la cocció de les patates, se li afegeix la ceba, els grans d’all i els ceps, es sofregeix durant 5 minuts a foc suau i tot seguit s’afegeixen els cigrons, es deixen 5 minuts més i es trituren amb un “turmix”.

Muntatge:

Es fileteja la botifarra negra, es passa a la paella volta i volta i s’aparta. Agafem una rodanxa de patata que estigui tèbia després una cullerada de cigronets i la posem damunt de la patata, a sobre un tall de botifarra negra i per últim una altra rodanxa de patata. I així repetim el procés varies vegades fins a tenir un bon plat de raviolis.

Cigronets de l’Alta Anoia amb bacallà i escopinyes

Restaurant Xarop’s

Ingredients per a quatre persones:

- 1/2 kg de cigronets
- 1/2 kg d’escopinyes
- 1/4 kg de bacallà salat
- Oli d’oliva, farina, julivert, una ceba, sal, pebre negre i pebre vermell dolç.

Preparació:

Posar en remull els cigronets la nit anterior.

Coure els cigronets a foc lent amb aigua freda, aproximadament durant un hora (depèn del punt de cocció que ens agradi).

Posar les escopinyes en aigua i sal, perquè deixin anar la possible sorra que tinguin, durant ½ hora.

Fregir el bacallà tallat a daus i enfarinat, ben ros i cruixent.

Tallar la ceba en trossos petits i juntament amb el julivert també picadet, les escopinyes sal i pebre, ho sofregim tot amb l’oli de fregir el bacallà.

Quan als cigrons els falti poc per estar cuits (uns deu minuts) hi afegim el bacallà i el sofregit de les escopinyes a l’olla on estan coent i ho deixem fins que considerem que ja estan al punt.

juliol

- 09 Es reuneix el Jurat d'Iniciativa Jazz per escollir als grups finalistas
- 10 Benedicció de cotxes
- 16 5ª edició d'Iniciativa Jazz Copons, a la Plaça Ramon Godó
- 17 Comença camp de treball
- 22 Visita del conseller Josep Bargallo al camp de treball de Copons
- 28-30 Enregistrament del vídeo per presentació fundació cultural de Copons
- 29 Finalitza el curs de natació i el casal d'estiu
- 30 Finalitza camp de treball

agost

- 02 Concert de l' Orquestra Simfònica Segle XXI, a l'església de Sta. Maria de Copons
- 9-16 Actes Festa Major Estiu
- 14 Inauguració exposició Anoia Quatre pintures i dibuixos, d'Enric Basas, Josep Francès i Toni Guix a la sala d'exposicions de l'Ajuntament
- 22 Bibliobus
- 28 Inauguració Caseta de l'Hort (Servei de mainaderes)
- Narració de contes amb Anna Garcia i coca amb xocolata per a tots

setembre

- 04 Finalitza l'exposició Anoia Quatre
- 12 Comença el curs escolar del CEIP Copons
- 12 Comença el curs a la Caseta de l'Hort
- 15 Finalitza temporada de la piscina municipal
- 17 Bateig dels nous gegants: Don Emmanuel Vidal i Pujol i Doña Raimunda Vidal i Roca. Cercavila amb gegants i capgrossos convidats. Actuacions dels falcons de Piera i de l'agrupació de danses Catalanes. Berenar, coca amb xocolata per a tothom. Presentació de la Fundació Cultural de Copons i projecció audiovisual.
- 18 V festa traginers i negociants de Copons
- 19 Bibliobus
- 25 Hereus i pubilla de Copons, Artur i Arti Montiel i Abril Sena a la Fira d'Igualada

octubre

- 01 Piramides 1 – FC Copons 3
- 08 FC Copons 0 – Ateneu Igualadi 3
- 15 Jorba 5 – FC Copons 5
- 17 Ombres Xineses a la Barraca, xarxa biblioteques de Catalunya
- 17 Bibliobús
- 19 Comença la catequesi
- 20 Taller Bons Costums posturals corporals, “La Microgimnàsia” a càrrec de Montserrat Bertran
- 21 Nit del Jazz Copons a Terrassa a la Jazz Cava
- 22 FC Copons 3 - Tous 0
- 22 Xerrada conivre amb la diferència a càrrec de Pere Torres
- Xerrada de la Fundació Cultural de Copons al centre Espai Civic
- 27 Es declara bé cultural d'interès local la rectoria de Copons
- 29 FC Copons 1 – La Torre 0
- 30 Trobada a Jorba de les Parròquies de Ponent

novembre

- 05 Montserrat 4 – FC Copons 2
- 12 FC Copons 0 – Vista Alegre 5
- 14 Bibliobus
- 26 FC Copons 1 – Fatima 3
- 26 Inauguració exposició un passeig per la prehistòria, a càrrec dels nens i nenes del CEIP Copons
- 26 Concert a càrrec de la coral Si Fa Sol, de Santa Margarita de Montbui, a l'església Santa Maria de Copons

Quatre anys de treballs forestals

Toni Marimon Gabarró

Zona de regeneració natural de pi blanc després d'incendi. Esquerra: zona aclarida. Dreta: sense aclarir.

L'any 2002 la Diputació de Barcelona i els ajuntaments d'Aguilar de Segarra, Castellfollit del Boix, Copons, Jorba, Òdena, els Prats del Rei, Rajadell, Rubió i Veciana van impulsar la creació d'una Associació de Propietaris Forestals afectats pels incendis de 1986, amb la intenció de realitzar diferents treballs silvícoles, principalment en els boscos que s'estan regenerant, però també en les zones no cremades.

Han passat quatre anys i, en aquest temps, el nombre de propietaris que han entrat a formar part de l'associació i han signat el contracte que regula els drets i deures d'ambdues parts va augmentant. S'ha actuat en unes 500 hectàrees de terreny, principalment fent aclarides de boscos de regeneració de pi blanc i boscos mixtos (bàsicament de pi blanc amb roure o alzina). El cost econòmic d'aquest treballs va a càrrec de la associació, que a la vegada rep el finançament de la Diputació de Barcelona. Per altra banda el propietari es compromet a respectar les feines realitzades durant un determinat nombre d'anys.

Des de l'Associació creiem que, passats 20 anys dels incendis d'aquest boscos, en la majoria d'ells mai no s'hi ha fet cap pràctica silvícola i difícilment el propietari n'hi farà mai cap assumint ell el cost econòmic. Ara es té l'oportunitat de fer-ho. Per això animem els propietaris que no estan associats a informar-se i a formar-ne part. Us podeu informar a l'Ajuntament de Copons o directament al tècnic de l'Associació, les nostres dades són:

Oficina de l'Associació
Ajuntament d'Òdena
Pl. Major, 2
08711 Òdena

El tècnic de l'Associació
Pablo Navascués
Tel. 93 402 06 44

La vida a través del vidre

Ma Gràcia Carreras Verdaguer

La vida a través del vidre
Un somriure
Un adéu
Els nens
La gent

La quotidianitat del dia a dia
Amb un somriure
Un gratificant adéu
Els nens que saluden
La gent que passa

M'ha agradat veure'ls
Somriure
Saludant
Venint
Anant

Han sigut gratificants
Els somriures
Els adéus
Els nens
La gent

La vida a través del vidre
Vosaltres
Nosaltres
Eills
Tu
Jo

Xavier Martí Tello deixa la Regidoria de Cultura de l’Ajuntament de Copons

Xavier Martí Tello
Copons, 26 d'octubre de 2005

La meva tasca com a regidor de Cultura a l'Ajuntament de Copons durant aquests sis anys ha estat molt profitosa, amb Iniciativa Jazz Copons que durant cinc anys ha permès portar el jazz a Copons i ser reconegut a Catalunya com el primer concurs d'aquest àmbit; els concerts de Música Clàssica, les exposicions de joves de l'Anoia i de més consagrats que han anat passant per la sala d'exposicions, xerrades, presentació de llibres i medi ambient, la imatge gràfica de Copons, del Jazz, dels Traginers, tot això ha estat la meva aportació al poble de Copons.

Crec que la Cultura obre pas a nous coneixements, i compartir-los és el millor que es pot fer; ampliar els coneixements és ampliar els horitzons, noves tendències que oxigenen el nostre cervell.

El camí és obert per seguir, no per tancar-se. Cal avançar amb mesura, encara que sembli difícil.

La política i la cultura són difícils de combinar. Vam patir molts anys d'incomprensió i de submissió, però la cultura sempre ha sobreviscut, la cultura és del poble i per al poble.

Vull donar les gràcies a tots els qui hem compartit bons moments, els qui heu col·laborat, els nous amics, al cansament, al desànim i les satisfaccions, tot plegat un món de noves i agradables sensacions compartides.

No cal dir que sempre estaré a la vostra disposició quan em necessiteu. ▢

El nou Estatut d’Autonomia de Catalunya

Jordi Bertran Muntaner
Alcalde de Copons

El passat 30 de setembre el Parlament de Catalunya va aprovar la reforma de l'Estatut d'Autonomia. El Govern de la Generalitat i diputats de tots els grups representats a la cambra catalana han realitzat un esforç molt important durant la primera meitat d'aquesta legislatura.

Després de 25 anys d'autogovern moltes coses han canviat a casa nostra i també a Espanya i Europa. Ara és el moment de donar resposta a les noves necessitats del segle XXI, de governar amb més proximitat, més drets, millors competències i millor finançament. Ara és el moment, Catalunya el vol, el govern catalanista i d'esquerres està totalment compromès i a Madrid tenim un govern dialogant disposat a donar-hi suport.

Aquest text neix amb la voluntat de ser aprovat per una àmplia majoria, i així ha estat al Parlament de Catalunya, ja que 120 dels 135 Diputats l'han votat favorablement. El Congrés dels Diputats i després el poble català diran la seva, la voluntat és clara, cal que s'arribi a un gran pacte. Aquest és l'estatut del poble català. Cap llei aprovada per el 90% dels diputats d'un parlament no pot ser l'estatut d'un partit o l'altre.

L' estatut recull un nou model de finançament per a Catalunya, un model solidari amb la resta de pobles d'Espanya, però que aportarà més recursos a la Generalitat. Més recursos per posar al dia el país i garantir que la Catalunya competitiva continua estan al dia i és un dels motors del funcionament de l'Espanya plural.

Per mantenir Catalunya com un dels motors d'Espanya, cal invertir en comunicacions, equipaments, formació, investigació, noves tecnologies, serveis a les persones i un llarg etcètera. Aquestes inversions ens calen a tot els país, encara que sincerament crec que molt més al món rural, però potser també és perquè les pateixo més. Catalunya, si vol esdevenir un motor econòmic, no pot només mirar-se ella mateixa, ha d'esdevenir el centre de la xarxa de pols econòmics que suposarà l'Euroregió, set milions són pocs en una Europa de 25 països i un món globalitzat.

M'agradaria destacar que aquest estatut ens ajudarà a millorar l'educació, la sanitat, la justícia, ens permetrà fer front a les polítiques d'immigració, joves, discapacitats o gent gran. És a dir, un estatut que garanteixi els drets de les persones.

Aquest estatut, a diferencia del de 1979, reconeix el paper cabdal dels municipis i reforça les seves funcions en matèries tant importants per el desenvolupament com poden ser l'ordenació i gestió del territori, l'urbanisme, la planificació i gestió d'habitatge públic, la planificació i gestió d'educació infantil, la protecció del medi, el foment de les polítiques d'acollida d'immigrants. Sens dubte, un pas endavant del municipalisme ja que també es contempla el finançament dels nous serveis derivats de l'ampliació competencial.

El Parlament de Catalunya reconeix als Ajuntaments el paper d'administració propera i posa sobre la taula les primeres eines per poder prestar els serveis que els nostres conciutadans es mereixen.

Aquest estatut obrirà una nova etapa d'autogovern per totes les administracions Catalanes. ■

Creixements urbanístics i sostenibilitat

Josep Colom Talló
Arquitecte. Regidor d'Urbanisme

Tots els municipis disposen d'un planejament urbanístic que fixa els possibles creixements i estableix els models de gestió per desenvolupar-los.

L'Ajuntament té la missió de vetllar perquè aquests creixements siguin sostenibles. La sostenibilitat la determinen diversos factors econòmics, ambientals, històrics, arquitectònics i paisatgístics entre els quals cal analitzar si l'equilibri és possible.

La llei d'urbanisme estableix unes cessions obligatòries i lliures de càrregues urbanístiques en tot creixement, que suposen l'obtenció de zones verdes (ZV) (que caldrà mantenir) i zones per a equipaments (E) (que caldrà construir i mantenir). El planejament pot complementar aquestes cessions en el cas que el municipi presenti un dèficit de ZV o E.

També la llei preveu la cessió a l'Ajuntament per part dels propietaris dels sòl d'un mínim del 10% del nou sostre edificable, en aquest cas amb participació en les càrregues d'urbanització per a la construcció d'habitatge protegit en cas que el creixement sigui residencial.

Aquí la feina d'un Ajuntament és clau, a través del que s'anomena gestió urbanística.

L'Ajuntament té la possibilitat de modificar el planejament i, per tant, el model de creixement si aquest no és adequat (sostenible) mitjançant la modificació de les normes subsidiàries (NNSS).

En el cas de Copons, les NNSS preveuen com a zona de creixement la Plana del Recader, un espai de 25.000 m2 amb una previsió de més de 5.000 m2 per a equipaments. El model proposat, ciutat jardí, es basa en cases unifamiliars aïllades, és a dir, entre 35 i 40 xalets. Per arribar-hi es necessiten gran quantitat de vials que els fa més cars, a canvi de 4 xalets de 'protecció oficial' i 350 m2 d'equipament i 700 m2 de ZV. I un discret increment dels impostos recaptats anualment (IBI el més important), i les llicències d'obres difícilment pagaran els costos d'urbanització, per no parlar de manteniments. També caldrà mantenir els 5.000 m2 extres d'equipaments. Poc sostenible.

Com créixer i fins on

La forquilla està entre els 500 i 700 habitants. Copons és un poble compacte. Un model de creixement compacte permetrà equilibrar el dèficit actual d'equipaments. I sobretot estabilitzar el ritme demogràfic. A la vegada permetrà una diversitat tipològica d'habitatges que representarà mantenir un teixit social divers i la possibilitat de crear un nombre significatiu d'habitatge protegit i per a joves.

Però, sobretot, reproduir en un model actual un creixement semblant al que es produí en el seu moment en el carrer Vilanova, amb una reestructuració del sistema d'equipaments que doni resposta a les necessitats reals del poble. (Equipaments per a la tercera edat davant una població envellida, una escola per 20 o 30 nens/es, llar per infants, local per joves, teatre ...).

Cal mantenir tot això. Un creixement més dens i controlat permet la generació d'un increment de la recaptació, sobretot de l'IBI, que equilibri els serveis que l'Ajuntament presta. La reducció dels costos d'urbanització fa viable l'operació per als promotors, a la vegada que permet reduir els costos de manteniment. Tot i ser un ingrés puntual, l'increment en les llicències d'obres col·labora en els costos d'urbanització. L'increment d'edificabilitat repercuteix en un increment del nombre d'habitatge protegit.

El dos grans reptes són d'encaix. Paisatgístic i social. Per un costat, la capacitat dels què han de definir el projecte per dotar al creixement d'una imatge d'acord amb l'entorn i amb una personalitat pròpia, i d'altra banda, la capacitat del poble per suportar aquest creixement i integrar-lo dins la seva dinàmica.

Per això el creixement té un límit, basat en la capacitat del territori, les condicions topogràfiques i d'assoleïament, i les possibilitats de subministrament de serveis i dels seu manteniment.

Per això l'equilibri per Copons se situa entre aquests 500 o 700 habitants, als quals es pot donar, aigua, llum, gas i enllumenat públic, i a la vegada mantenir el dinamisme d'activitats del poble, potenciant el projecte entorn a la recuperació dels Negociants i Traginers (Fundació i Museu). Projecte Sostenible. ■

La llavor estèril

Teresa Closa Bertran
Extret de “Catequética”, Núm. 43-4
Traducció: Carles Pubill Garnisans

Una vegada hi va haver un emperador que va convocar tots els solters del regne, ja que havia arribat el moment de buscar un marit per a la seva filla.

El rei va dir:

-“Us donaré a cada un una llavor. D'aquí a sis mesos el qui em porti la planta més bonica guanyarà la mà de la meva filla”.

I així ho va fer.

Passats els sis mesos tots els joves van anar arribant al castell duent bonics testos amb formoses plantes.

Però hi havia un jove que va plantar la seva llavor i no havia pogut fer que germinés. Ple de tristesa, la seva mare va haver de lluitar per assolir que també ell es presentés, ja que havia estat convocat pel rei i no hi podia faltar.

Molt avergonyit, va desfilar el darrer amb el seu test buit. Tots els joves, en veure'l, van començar a riure i a burlar-se'n. Llavors va entrar el rei i es féu silenci.

El rei es va passejar admirant les plantes.

Un cop acabada la inspecció va fer cridar el jove del test buit, tot dient:

-“Aquest és el nou hereu del tron, ja que a tots vosaltres se us va donar una llavor infèrtil, i tots heu tractat d'enganyar-me portant altres plantes”. ■

En suport dels tres joves de Torà

Jordi Saumell Gassó

El passat 1 de desembre es va presentar una proposta de Moció de suport al jove de Torà Jordi Vilaseca a l'Ajuntament de Copons. El cas dels tres joves de Torà, i més concretament de les tortures a Jordi Vilaseca per part dels Mossos d'Esquadra, ha portat força cua a l'Alta Segarra i arreu dels Països Catalans. Sembla un cas clar, com a denunciat Amnistia Internacional en el seu informe anual, de violació dels Drets Humans, tal com podreu llegir en la mateixa proposta de Moció.

Més enllà del gravíssim fet de les tortures en un Estat que s'anomena democràtic, i en un cos policial nou que ens presenten com a més modern i proper al ciutadà, el fet del processament a l'Audiència Nacional d'aquests tres joves per un suposat delicte de terrorisme respon a una estratègia política engegada des del govern espanyol i català de criminalitzar qualsevol moviment social que considerin molest per als seus interessos. D'exemples els darrers anys n'hi ha moltíssim, però aquest -com el dels Tres de Gràcia- és un dels més indicatius del que pot suposar pensar diferent dels que manen.

Esperem i desitgem que l'Ajuntament de Copons actuï en conseqüència, és a dir, en la defensa dels drets humans i la justícia i aprovi en el proper Ple aquesta moció de suport.

Moció a favor de l'aclariment de les tortures al jove de Torà Jordi Vilaseca

Exposició de motius:

L'1 d'abril del 2003, en Jordi Vilaseca i Cantacorps, un jove de Torà, va ser detingut sota la Llei Antiterrorista quan tornava de treballar. Després d'estar 3 dies incomunicat a la comissaria dels Mossos d'Esquadra, el dia 4 d'abril va ser ingressat a l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova i posteriorment a la Unitat de Cures Intensives de l'Hospital de Santa Maria, ambdós de la ciutat de Lleida. L'ingrés va ser motivat per una pèrdua del coneixement i un quadre d'ansietat a conseqüència del tracte rebut per Jordi Vilaseca durant el període d'incomunicació.

La principal prova d'aquests maltractaments és una analítica duta a terme pel mateix Hospital realitzades el 5 d'abril que va donar un resultat positiu d'amfetamines a l'orina (cal recordar que en Jordi estava des del dia 1

d'abril sota la Llei Antiterrorista, i que segons informes mèdics els indicis d'amfetamines a l'orina causats per la presa d'aquest tipus de drogues duren entre 24 i 48 hores) i en canvi el 6 d'abril el resultat era negatiu. Cal destacar que aquesta analítica no va ser feta per cap servei mèdic escollit per la família del jove, sinó pel mateix hospital on va ser portat mentre estava detingut.

Cal remarcar que durant aquest període d'incomunicació Jordi Vilaseca va signar una declaració autoinculpatòria, presumptament obtinguda sota tortura, que va servir per a encausar altres dos joves de Torà (Jordi T. i Antoni C.), detinguts el 4 d'abril de 2003. Aquesta declaració obtinguda en les circumstàncies descrites és la principal prova per a mantenir l'acusació contra els tres joves detinguts.

Arran d'aquest fet, els familiars de Jordi Vilaseca van presentar una querella per tortures al Jutjat de Lleida. Davant les innombrables irregularitats que van dominar l'operació policial i les proves que ho corroboraven, al juliol del 2004 el jutge va prendre declaració com a imputats per tortures a diversos agents dels Mossos d'Esquadra que van participar en detencions. Això no obstant, el setembre del mateix any la instrucció del cas passa a mans d'una nova jutgessa, que el 26 de maig de 2005 (coincidint amb el fet que Amnistia Internacional va fer públic el seu informe anual sobre tortures, on feia referència com a víctima al jove de Torà) comunicava l'arxivament de la querella. Ràpidament es va presentar un recurs on s'exigia a la magistrada que expliqués els motius pels quals s'arxivava la querella. Aquest recurs va ser desestimat. A continuació es va presentar un recurs davant l'Audiència Provincial de Lleida.

Durant els mesos d'octubre i novembre diversos ajuntaments -de moment, Torà, Calonge de Segarra i Calaf- han aprovat mocions manifestant el seu suport als tres joves de Torà i sol·licitant a l'Audiència Provincial de Lleida la reobertura del cas de la querella per tortures a Jordi Vilaseca i Cantacorps. Finalment el 18 de novembre l'Audiència Provincial de Lleida ha acceptat el recurs i ha instat al Jutjat número 2 d'aquesta ciutat a reobrir el cas. Actualment el cas es troba en fase d'instrucció.

Manifest presentat a l'ajuntament de Copons:

- 1.Manifestar el seu suport als tres joves de Torà detinguts l'abril de 2003 i el seu rebuig a la tortura i a qualsevol acció que atempti contra els Drets Humans.
- 2.Manifestar que el fet de no investigar quins són els responsables concrets dels fets denunciats no beneficia en absolut la imatge de la Policia Autònoma, atès que pot donar a entendre de que aquest no es tracta d'un fet aïllat sinó d'una pràctica permesa per part de responsables policials i/o polítics d'aquest cos.
- 3.Trametre aquest Acord de Ple a l'Audiència Provincial de Lleida i al Jutjat d'instrucció número 2 de Lleida (ambdós amb adreça al Carrer Canyeret, s/núm., 25007-Lleida) sol·licitant la investigació fins a les últimes conseqüències del cas de les tortures presumptament patides per en Jordi Vilaseca i Cantacorps.
- 4.Trametre aquest Acord de Ple a la Conselleria d'Interior sol·licitant una investigació interna dins del Cos dels Mossos d'Esquadra, amb la corresponent assumpció de responsabilitats.
- 5.Trametre aquest Acord de Ple a la totalitat dels Grups Parlamentaris del Parlament de Catalunya.
- 6.Comunicar aquest Acord de Ple a l'Ajuntament de Torà (Plaça del Vall, 1. 25750 - Torà). ■

Sabem escoltar?

Dr. Anicet Altés Pineda

Primer de tot, cal que el nostre aparell auditiu funcioni bé; que puguem sentir normalment els sorolls de totes classes que ens envolten, i podem gaudir dels sons harmònics, com són els de la veu humana, els dels ocells o bé els dels instruments musicals.

Aquests sons o sorolls estan produïts i propagats per una onada de molècules de l'aire, que avança en totes direccions, i que està ocasionada pel moviment brusc d'un objecte, o pel xoc de dos o més cossos materials. En picar de mans, o aplaudir, generem aquesta onada de la qual som conscients quan impacta en el timpà de les nostres oïdes. La vibració que produeix es transmet a una petita cadena de tres óssos que tenim a l'interior de l'oïda, l'oïda mitjana, que estan situats en una cavitat de menys d'un centímetre cúbic, que, en el seu interior conté un líquid que també vibra, i estimula uns petits pels d'unes cèl·lules nervioses que ho transmeten al cervell: aleshores és quan oïm, quan som conscients d'aquell missatge sonor.

A l'atmosfera, el so es transmet a la velocitat de 300 metres per segon. En canvi, la llum, circula a la fantàstica velocitat de 300.000 Km per segon. Per això, en el cas d'una tempesta, veiem abans la llum del llampec, que no pas sentim el so del tro.

Naturalment que aquest procés es realitza bé si els nostres sentits estan en bones condicions de funcionament. Però hem de tenir present que hi ha un 1/1000 de casos de sordeses de naixement en el conjunt de la població. És a dir, 40.000 casos a Espanya. En estudiar aquest greu defecte, ens adonem que el que ens sembla tan natural, com és parlar, pensar, comunicar-nos i, en definitiva, la cultura, no es desenvolupa d'una forma tan automàtica com les altres funcions del nostre cos.

El més característic de l'espècie humana és l'herència que una generació deixa i transmet a la següent, i que no és altra cosa que el pòsit cultural, o sigui, el conjunt de coneixements adquirits per la pràctica, l'estudi i el nivell intel·lectual que transmetem per la comunicació oral, i que captem amb els nostres sentits, especialment amb l'oïda.

Cal saber escoltar, que vol dir estar atents al que ens parla, o bé a aquells sorolls, o sons, que ens venen potser de molt lluny. Fa més de dos mil anys que el filòsof grec Epictet deia que havíem de viure d'acord amb la natura; no forçar les coses i ressaltava la importància de l'audició: Deu ha donat a l'home dues orelles, però solament una boca, perquè pugui escoltar el doble del que pot dir.

Aquest posar al nostre sentit auditiu en tensió, concentrant-nos perquè no se'ns escapi cap detall, demana de nosaltres un gest d'humilitat, i, fins i tot, diria d'amor al pròxim, que és el que en definitiva ens ajuda a entendre'l i comprendre el seus problemes. ■

SOS Segarra

Arnau de Viladases

Terra dels avantpassats
Regada amb la sang dels vells
Després de tanta suor i esforç
Tan sols quedarà l'oblit i la fel?
Bosquines i clotades perdudes
Ufanoses de timó i espígol
Núvies eternes dels carboners.
Hem perdut la terra
El vent serè ens ho diu a la cara
I em pregunto amb ràbia
Per què l'hem abandonat.
Camins on ressonen les converses
I els renecs dels traguiners.
Postes de sol enceses
Que em fan bullir la sang
I ventades on em sento bategar el cor.
On són els pins de la Muntanya
D'on conec els corriols i rases
I la xuta m'avisava
Quan arriba el llustre.
Aromes d'arç i argelaga
Són les que vull i cap altre
Il·lusió tinc sinó.
I fer créixer la ruda sobre
El meu fogar en un lloc
Amagat de la Segarra.

La terra és la mare, estem matant la terra. La terra és la mare, el sol és el pare. Qui de vosaltres faria mal a la mare? No us deixeu enganyar per falses promeses, no feu cas als polítics ni especuladors ja que volen vendre la nostra terra. La terra no té propietari, nosaltres només en som llogaters. Ella és la que ens proveeix de tot per viure, és un ésser viu que hem de mimar i cuidar. Sense ella no podríem. La terra és la mare, no li feu mal. La terra no és una herència que poguem malvendre com vulguem és un llegat per als nostres fills que hem de respectar i millorar tal i com van fer les nostres famílies i els nostres avantpassats.

P.D. D'aquí capdalt tots són uns **cantamanyanes** i d'aquí cap baix tots són uns **mangantes**. ■

No ens agrada el projecte global de Copons

Jordi Saumell - Albert Gras - Oriol Martí - Jordi Sala - Nuri Peláez - Rita Baliu - Joan Riera - Anna Albet - Lluís González - Helena Cantero - Meri Martí - David Marcé - Francesc Solé - Montse Solé - Vero Muñoz - Elisabeth Bertran - Jordi Tresserra - Xavi Tressera - Marc Aparisi - Emili Salgado - Ramon Guitart - Marc Vilaseca - Ingrid Saumell - Oriol Esmel - Carol Amat - Jordi Vilaró - Jordi Arias - Anna Segura - Glòria Garcia - Margarita Farré - Pau Reixach - Jordi Amaro i d'altres coponenques i coponencs.

Les persones sotasignades, majors d'edat i coponencs de fet, de dret o de sentiment, volem manifestar la nostra preocupació davant la multitud de macroprojectes que pretén tirar endavant l'Ajuntament, amb el Projecte Global com a punta de llança.

La macrourbanització del poble, els parcs eòlics, la minideixalleria, el polígon industrial, el corredor verd, el centre polivalent, la llar d'avis, el museu dels traginers o la Fundació Cultural són molts canvis per un poble tan petit com el nostre. Pensem que des de l'Ajuntament no s'està comptant suficientment amb l'opinió de la ciutadania per tirar endavant uns projectes que transformaran la vida del poble en tots els aspectes. Ens estan plantejant a llarg termini un Nou Copons on els habitants poc hi tenim a dir perquè tot ja ve fet i decidit des de l'Ajuntament. Volem aprofitar aquestes ratlles per mostrar una sèrie d'objeccions a aquests nou model de poble i, alhora, donar a conèixer un altre model de desenvolupament i progrés que no passi pel Projecte Global. Amb això no pretenem dir que no es faci res bé des de l'Ajuntament. És evident que els darrers anys Copons ha millorat en molts aspectes, molts d'ells comuns a d'altres petits municipis catalans.

Tots sabem dels avantatges i inconvenients que té viure a un poble i no a la gran ciutat. Tothom gaudim de la tranquil·litat i de l'amistat amb els veïns, però també sabem que per anar al cinema o a un centre comercial ens hem de desplaçar. Amb les noves i ràpides vies de comunicació això no hauria de ser un problema: estem a cinc minuts d'Igualada i Calaf, a mitja hora de Manresa i Cervera i a menys d'una hora de Barcelona i Lleida. Però segons sembla, avui en dia el temps és or i tot ho hem de tenir a tocar de casa. O això ens volen fer creure per justificar-se.

Així mateix, entenem que el que està passant a Copons és part d'un problema molt més ampli, que afecta tant la comarca de l'Anoia com la resta del país. El creixement desmesurat i la saturació de l'àrea urbana de Barcelona està convertint les comarques properes en els futurs abocadors de Catalunya: abocadors (Castellolí, els Hostalets de Pierola, Pujalt), parcs eòlics, polígons industrials i urbanització massiva i descontrolada són pedaços d'un mateix problema que afecta el futur de la nostra comarca, i a nosaltres mateixos.

Urbanització i especulació

Créixer no vol dir progressar, i això és el que ens volen fer creure. Pensem que la qualitat de vida no depèn del nombre d'habitants d'un poble, sinó del fet de tenir unes condicions de vida dignes que facin una mica més suportable aquest món tan estressat. La urbanització de Copons no és en cap cas una demanda dels coponencs i coponenques, sinó simplement un model econòmic caduc basat únicament en la dictadura del totxo i el formigó en el qual polítics i especuladors se senten molt a gust.

Urbanitzar no suposarà solucionar el problema d'habitatge que tenim els i les joves de Copons, ara que els preus dels habitatges al poble han arribat a uns nivells astronòmics. Simplement servirà per enriquir uns quants, els mateixos de sempre, i canviar totalment la fisonomia d'un dels pocs pobles de Catalunya que es manté intacte des de fa gairebé tres-cents anys. I que no ens diguin que urbanitzar evitarà el despoblament i la desaparició de Copons. No ens creiem aquestes teories catastrofistes que pronostiquen la desaparició del poble si no creix. Com poden dir això ara, quan els darrers anys han nascut tants nens i nenes? A qui volen enganyar?

Ens diuen que amb la nova urbanització tindrem més i millors serveis, però no és cert. Una cosa és oferir uns serveis mínims a què tot ciutadà té dret i una altra cosa molt diferent es voler duplicar o triplicar la població del poble amb l'excusa que això és accedir al progrés i a tota mena de serveis. L'experiència de molts municipis com el nostre en el tema de la urbanització i creixement és força clara: pa per avui, gana per demà, com es diu. Amb les llicències d'obres els Ajuntaments obtenen uns bons beneficis inicials, però un cop urbanitzat s'acaben els ingressos i només queden despeses. Noves despeses a les quals fer front, ja que aquests nous habitants també demanen, amb tot el dret del món, una sèrie de serveis que el poble haurà d'oferir (un consultori més gran, més hores d'atenció a l'Ajuntament, un poliesportiu cobert, per exemple) i als quals no podrà fer front econòmicament. La solució, com l'experiència d'altres pobles de la comarca ha demostrat, a aquestes noves demandes de serveis serà seguir urbanitzant per tenir més ingressos, i així successivament. Resumint, és un peix que es mossega la cua, on només les

promotores immobiliàries, els constructors i algun espavilat fan el seu agost. I no et queixis, que et diran que t'oposes al progrés! Progrés per a qui?

Per això, pensem que si calen noves vivendes, han d'anar adreçades sobretot al jovent del poble que vulgui independitzar-se. Han de ser vivendes de protecció oficial, a un preu assequible, integrades al nucli urbà i en total respecte a unes normes urbanístiques que garanteixin que el poble no perdi el seu encant. Però en cap cas creiem necessària una urbanització massiva com la que es proposa, adreçada a foranis amb un alt nivell adquisitiu, passant a ser Copons un poble-dormitori, com a molts d'altres indrets de la nostra geografia està passant. Això no beneficia ningú, ni l'Ajuntament, ni els petits comerciants ni l'entramat social del poble.

Pensem que existeixen altres alternatives per un poble petit que no passin pel creixement. Navarra podria ser un exemple a seguir, amb un alt nivell de benestar i serveis, i una conservació acurada de pobles i muntanyes.

Parc eòlic: no, gràcies

Els parcs eòlics, tot i ser una energia renovable menys contaminant que les centrals nuclears i els combustibles fòssils, no són una bona alternativa per a tots els municipis. L'orografia de Copons és feréstega, gens adient a la instal·lació d'aquests parcs. Aquests complexos industrials que són els parcs eòlics pensem que s'adapten més a una orografia planera però en cap cas a les muntanyes coponenques, ja tan malmeses pels incendis de 1986.

Siguin més o menys contaminants és indubtable que causen un impacte visual i mediambiental greu, que el municipi de Copons no està en disposició d'assumir. Pensem que és incompatible promocionar el turisme rural en una zona ja tan castigada com la nostra (incendis, noves vies de comunicació, rius contaminats...), i alhora construir parcs eòlics com els que en aquests moments s'estan estudiant. De moment ja es gairebé segur que instal·laran algun molí en terme de Copons, prop de Montfalcó, en una de les poques zones no cremades i en un paratge de gran bellesa, com és l'entorn de Pujalt, Montfalcó i l'Astor. I el més preocupant és que s'està estudiant instal·lar un parc eòlic en un dels paratges més encisadors de la

geografia coponenca: el camí de la muntanya, que des del Pla de Rubió, passant per Cal Maset ressegueix aquesta carena fins arribar a les Malloles. Aquesta zona, a part de ser d'una bellesa i tranquil·litat incomparable, és zona de pas i d'aturada en la migració de molts ocells de l'Àfrica i d'altres indrets cap a les nostres terres.

Aquestes grans infraestructures canviaran totalment l'entorn característic de la zona, tan curosament treballat des de fa segles, on la interacció entre home i natura és i ha estat tan important. Multitud de nous camins, molins de 80 metres, talussos de terra, muntanyes trencades, marges i barriques antiquíssims destruïts, trànsit constant de camions i vehicles, minicentrals elèctriques i torres d'alta tensió és el que aportarà a Copons el parc eòlic. I és per sempre. I tot per quatre duros que s'emporta l'Ajuntament i quatre propietaris.

Pensem que la proliferació a Catalunya dels parcs eòlics es déu principalment als interessos econòmics d'unes poques empreses, que estan fent l'agost amb subvencions i concessions. Perquè realment no existeix una política real des de la Generalitat d'estalvi energètic i consum responsable, tal i com posa de manifest el Pla Energètic de Catalunya que actualment s'està preparant.

El corredor verd és el sùmmum dels despropòsits

Defensem un entorn verd al poble, però natural no pas artificial. Quan per tenir un entorn verd s'han d'utilitzar excavadores, és que alguna cosa falla. Sabem que la construcció de la nova carretera va deixar un entorn força malmès que es deia que el corredor verd milloraria. Però el que s'ha fet és acabar de malmetre la poca vegetació de riera que encara quedava a base de màquines excavadores, ponts de formigó i arbres tallats. I tot això a càrrec d'un pressupost milionari que res ha millorat, ni pels coponencs ni pels visitants. Perquè, realment us penseu que a una família que vingui a passar un cap de setmana de tranquil·litat a Copons li ve de gust asseure's als bancs de la font de Bonamossa, sota un pont on hi passen deu camions cada minut? Heu sentit gaires coponencs o coponenques parlar de com disfruten en aquest nou "espai verd"? Es pot pretendre que la gent vagi a passejar

pel costat d'una riera escumejant i contaminada? La veritat és que no.

Copons ja tenia un entorn envejable que potenciar sense crear aquests espais artificials i que a pocs amants de la natura atraurà. O és que no eren espais dignes de gaudiment la riera, el camí de la font del Freixe o la carretera fins la font de la Canal?. Potenciar el turisme rural amant de la natura i de la tranquil·litat no vol dir crear un nou Copons per als visitants, sinó simplement conservar i millorar en el possible allò que la feina dels nostres avis i la natura han anat modelant al llarg dels segles. En lloc d'això, no seria millor recuperar i netejar els camins antics, les fonts, les construccions de pedra en sec, com han fet a d'altres municipis i comarques, i potenciar-ho entre els visitants? De ben segur que els hi agradaria més passejar pel camí de la Rovira que no pas pel sobreixidor o enmig d'una nova urbanització.

El polígon industrial

Ara també diuen que hem d'atreure petita indústria, això sí, que no sigui contaminant. I si és contaminant és igual, perquè la riera ja baixa bruta des de Calaf... Per què indústria a un petit poble com Copons?. Si ja tenim polígons industrials a cinc minuts del poble, a Igualada i cada cop més a Calaf, perquè portar al nostre poble unes infraestructures tan molestes com poc necessàries? Ens diuen que perquè hi hagi feina pel jovent. Però preferim pensar que des de l'Ajuntament els agradaria més que els joves coponencs poguéssim estudiar, rebre ajuts pel transport o tenir una petita biblioteca en comptes del Bibliobús. Així podríem treballar en feines qualificades i ben remunerades i no en fàbriques que marxen a països on produir és més barat.

Turisme rural al poble

Promocionar el turisme rural i explotar al màxim el territori són dues realitat que no poden anar de bracet. No entenem com el nostre Alcalde, President del Consorci de Turisme Rural de l'Alta Anoia, està encapçalant aquests grans canvis per Copons i alhora pretén dinamitzar el turisme rural a la zona. Si es vol potenciar aquest tipus d'activitat econòmica, que tot just ara està engegant amb resultats força discrets, és

totalment necessari conservar el patrimoni natural, paisatgístic i històric. Si comencem a urbanitzar i degradar l'entorn, amb parcs eòlics gegantins com el de Pujalt-Veciana-Copons, com podrem atreure aquest turisme rural de qualitat?

Copons, novembre del 2005 ■

JORDI SAUMELL GASSÓ

JORDI SAUMELL GASSÓ

Futbol Club Copons

Carles Mas Riera

Un cop més s'han superat tots els entrebancs possibles i un altre any podem gaudir d'equip de futbol al nostre poble. Això sí, amb moltes cares noves que han ajudat a formar un grup de persones que cada cap de setmana volten la comarca representant el Futbol Club Copons.

Els jugadors són els següents:

Porter
Sergio

Defenses
Josep Casas
Xavi Lorente
Pere Farré
Joan Icard
Eduard Campos
David Rivera

Migcampistes
Albert Gabarró
Jordi Secanell
Albert Corcelles
Joan Corcelles
Roger Rosich
Manel Ortuño
Carles Mas

Davaners
Txema Puig
Jordi Riera
David Pérez
Ricard Corcelles

Piràmides 1 • FC Copons 3

El Copons va iniciar la temporada amb una victòria a domicili, que bàsicament es va gestar en la primera part del partit, on hi van haver tots els gol. La segona part els coponencs es limitaren a mantenir el resultat.

FC Copons 0 • Ateneu 3

El primer partit a casa va ser un revés per als coponencs. Els jugadors visitant van imposar la seva millor forma física i es varen imposar clarament. Tots els gols es van produir després del descans

Jorba 5 • FC Copons 5

El derbi va tornar a disputar-se després de moltes temporades. Va ser un partit èpic dels coponencs que amb només 9 homes varen remuntar un 2 a 1 per posar-se 2 a 4. No va ser fins a l'últim segon del matx que el Jorba va empatar, per deixar el marcador final en un esplèndid 5 a 5

Força Copons!!!

Gisela Auleda Caldés

Des de l'equip de redacció del Camí Ral, i en nom de tot el poble de Copons, volem felicitar l'equip del Futbol Club Copons per la seva continuïtat. L'any passat van acabar la temporada amb la moral per terra i amb poques esperances de tenir un equip per a aquest any, però la persistència d'uns quants ha fet que hagin pogut reunir un equip amb certa qualitat i així seguir lluitant pel nom que havien tingut. Esperem que aquest any les coses els vagin més bé...

Moltes gràcies per ser-hi un any més, i des d'aquí us encoratgem a seguir endavant!!! ■

Servei meteorològic

Xavier Martí Tello

Des del mes de juliol de 2005 fins al novembre de 2005 ha plogut un total de 286,70 litres/ m2

Des del mes de juliol de 2005 fins al novembre de 2005 el dia més calorós va ser el dia 17 de juliol, amb una temperatura de 37° i la temperatura mínima va ser el dia 24 de novembre, amb -3°.

Comparant les pluges de juliol a novembre de 2004 que va haver precipitacions de

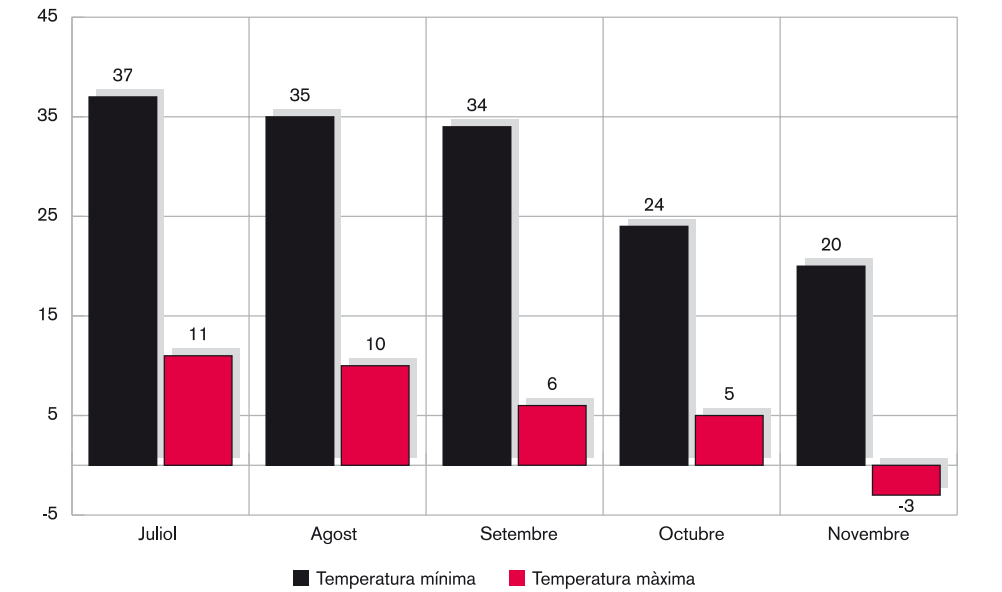
185,1 l/m2 comprovem, que en aquest mateix període, aquest any ha plogut molt més després d'una llarga sequera d'hivern i d'estiu que ha culminat amb el màxim de precipitacions registrades el mes de setembre.

Els mesos d'estiu van patir restriccions el regants, ja que la bassa de dalt no va poder abastir d'aigua als horts, cosa que va afectar molt la collita de tomàquets i pebrots d'aquest any. ■

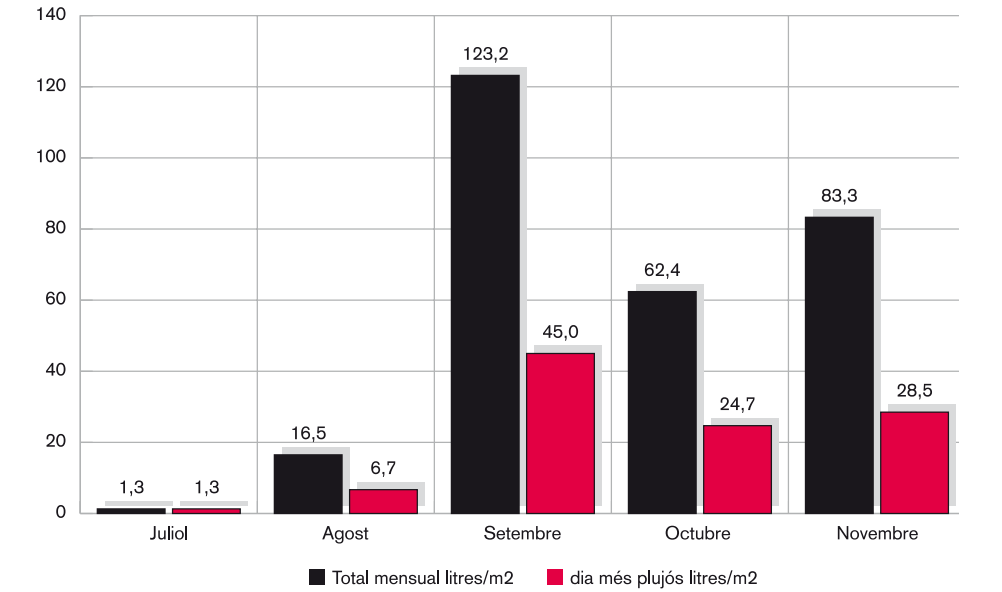
Temperatures ►

Temperatures	juliol	agost	setembre	octubre	novembre
Màxima	(dia 17) 37°	(dia 7) 35°	(dia 5) 34°	(dia 1) 24°	(dia 3) 20°
Mínima	(dia 11) 11°	(dia 3) 10°	(dia 19) 6°	(dia 7) 5°	(dia 24) -3°

Precipitacions	juliol	agost	setembre	octubre	novembre
Màxima	(dia 4) 1,3 l.	(dia 18) 6,7 l.	(dia 13) 45,0 l.	(dia 14) 24,7 l.	(dia 13) 28,5 l.
I.Total mensual	1,3 l.	16,5 l.	123,2 l.	62,4 l.	83,3 l.

Precipitacions ►

Text de mitja temporada de l’equip de les caminades de resistència - UECANOIA

Eugeni Estopà Calvet i Èlia Susanna López

En primer lloc cal dir que l’equip de caminades som un grup de gent molt ben avinguda, perquè si no fos així, no ens podríem passar les nits caminant junts, ni llevar-nos a la una de la matinada, ni disfrutar i tenir tan bon record de tantes hores de patiment. A les caminades, els de l’equip acabem organitzant-nos per grups, depenent de la velocitat o de les ganes que en tinguis aquell dia, i ens anem informant d’on són els uns i els altres, ens esperem i ens ajudem. Per això, tenim diferents nivells: hi ha aquells que anomenem els madelmans, un dels quals va fer 15è a la Matagalls – Montserrat; hi ha també els homes de ferro, que es paren a fer cafès quan passem per pobles i després t’atrapen en un moment, i us podem parlar del grup dels del darrere, que tard o d’hora, i sempre amb molta xerrera, acaben arribant a tot arreu. Tampoc podem oblidar el paper que fan alguns companys, que quan no ens poden acompanyar caminant, fan funcions de suport i avituallament. Se sacrifiquen per la resta, ens animen i ens cuiden de dia i de nit, ens fan fregues i aguanten els mals humors, ens porten botes de recanvi, bastons a qui se’ls deixa ... i, sobretot, molt carinyo i il·lusió. Pot semblar poc, però és molt. I l’equip és feliç així.

Ús expliquem ara com ha anat això fins a mitja temporada.

13 de març. 6a Marxa dels Castells de la Segarra (51 km)

El campionat va començar amb els Castells de la Segarra, una prova clàssica i veïna que sempre atreu molta gent del nostre equip. Aquest any, a causa de la sequera, el típic paisatge segarrenc dels camps verds no ens va acompanyar. Això sí, el bon ambient i un tracte magnífic per part de l’organització van fer que per dinar tinguéssim una botifarra acabada de fer, amb ceba cuïta per a l’entrepà, trinxat de muntanya, i unes quantes ampolles per acompanyar el cafè a qui ho volgués. Tal i com els veterans havien advertit a tots els “nouvinguts”, la prova, malgrat el poc quilometratge, va provocar-nos a tots un mal de caderes que va durar uns quants dies. El fet de ser la primera marxa del campionat també incideix molt en uns caminadors que tot just estan començant a posar-se en forma

2 d’abril. 2a Marxa Selva del Camp – Muntanyes de Prades (65,7 km)

Aquesta caminada era nova per a tot l’equip, ja que formava part del campionat per primer any. Això es va notar, però al final tot va anar bé. A ningú van deixar indiferents uns preciosos paisatges de la Serra de Prades que, acompanyats d’aquella boira i xirimiri que va dominar el dia i enfangar la nit (i que va provocar més d’una patinada o torta a les trialeres finals), ens feia pensar en un paisatge dels nans del nord d’Europa. Els incidents van afectar els integrants del “grupet de darrere”, ja ben entrada la nit, quan un parell de controls descol·locats en el temps van fer córrer l’últim grup per no perdre la puntuació. Uns més enrabiats que altres, però tots esbufegant, vam anar arribant al poliesportiu de la Selva del Camp, on els madelmans i els homes de ferro ens esperaven per rebre’ns com a campions. En tot cas, va ser una bona experiència perquè tots estiguéssim més atents als temps per a la resta del campionat.

17 d’abril. 3a Marxa Riudoms – La Mola – Riudoms (55 km)

La tercera prova no es movia de Tarragona i, com sempre, vam poder tornar a gaudir dels clàssics avituallaments d’aquestes terres, abundants i de màxima qualitat. Segurament, va ser gràcies a dur la panxa ben plena, que a dalt la Mola, entre els molins que ara tant ens recorden al paisatge anoienc, a ningú no se’l van emportar unes ràfagues de vent de més de 100 kilòmetres per hora. Aquest dia vam patir fred, però vam caminar i córrer de gust entre pedres i vent, amb unes vistes increïbles dels ports de Tortosa. Pujant la Mola més d’un ens vam imaginar que fèiem un tres mil. Això sí, l’equip va tenir una baixa de pes: el Pep es va lesionar abans del primer control, i per culpa d’això s’ha perdut quasi bé tota la temporada.

7 i 8 de maig. 18a Marxa Romànica de Resistència (81 km)

I, finalment, per més por que se li pugui tenir any rere any, va arribar la primera nit de la temporada, amb la ja clàssica Romànica de Navàs. Una nit negra que coincidia amb lluna nova, però que ens va permetre mirar les estrelles i badar tant com si haguéssim tingut un paisatge de dia. El grup de darrere també

vam aprofitar per escoltar els rossinyols. Tot i que la nit va ser força tranquil·la, també hi va haver algun contratemps: el Joan, que ja l’havia acabat unes quantes vegades, va haver d’abandonar perquè, com se sol dir, no li “entrava el menjar”. El vam trobar a faltar. Després, la resta, amb bon menjar, bona coca i fins i tot alguna torrada de llar de foc amb oli i sal, vam anar arribant sense més conseqüències que els primers bons mals de peus i de genolls generals. Encara es fa divertit de recordar la competició de butllofes i altres que alguns van organitzar a l’arribada.

21 i 22 de maig. 18a Marxa Gràcia – Montserrat (57 km)

Els que ja la coneixien van dir que aquesta prova havia millorat molt comparat amb edicions anteriors, quan els entrepans de paté eren l’únic aliment de tota la nit i, a més, hi havia molts quilòmetres que transcorrien en polígons industrials mal assenyalats. Aquest any, però, la cosa va anar diferent. Hi havia més menjar i més variat, com uns cobejats entrepans de nocilla, i es trepitjava molt menys asfalt, fet que ens va permetre d’observar des dels turons tot el camí que els anoiencs fem per anar a Barcelona. Cal destacar l’esforç extra del grup dels madelmans, amb el Toni, el Javi i el Ramon, que van haver de tornar uns quants quilòmetres enrere perquè en arribar al control número tres es van adonar que s’havien saltat el dos, i no els deixaven fitxar. Uns controls molt mal assenyalats, sobretot a l’hora que van passar ells (i es que van tant endavant!). Un mèrit passar de 57 quilòmetres a 65, i penseu que aquests corren! Gràcies pels punts, madelmans.

29 de maig. 30a Travessa del Montseny (56 km)

Quina caminada més preciosa, i quines pujades i baixades que destrossen els genolls! En un dia pugem i baixem el Tagamanent, el Matagalls, les Agudes i el Turó de l’Home, però val la pena, perquè com el Vallès no hi ha res. El que passa és que aquesta caminada té trampa. Com que no és circular, cal agafar un autobús a les 3 de la matinada que surt de Gualba i va fins Aiguafreda, on comencem a caminar. Per això, quan a les 11 de la nit del dia abans te’n vas a dormir, els nervis et traïxen, penses que només dormiràs un parell d’horetes, i al final no en dorms cap, perquè a les 12 ja t’has de llevar per anar cap a Gualba.

De fet, és una nit no caminada, però sí sense dormir. Aquest dia, però, tot va anar molt bé per a tothom. Per això, en aquesta caminada no ens volem oblidar de dir que el grup de darrere va tenir el suport, i el frec a frec, de l’autobús de l’equip d’Esparreguera, que ens han acompanyat durant tot el campionat... i que també són una mica del nostre equip.

5 de juny. 9a Reus – Prades – Reus (55 km)

Aquells esmorzars tant bons, i l’olor d’aquells croissants acabats de fer, ens fan saber que som a Tarragona un altre cop; i també que a més d’un o una, aquell dia, li pesava més el cul de tants que se’n va menjar... però cal agafar forces!. Recordarem sempre, tot l’equip, aquell camí de terra dura, i aquella calor espataarrant, en un any sense una gota d’aigua que també ens va acompanyar fins al final. Un supermàdelman es va equivocar de camí, i va baixar a Capafonts, tot i que no s’hi passava i que és al fons de la vall. Però cap problema, per això és un madelman! Va tornar a pujar, va accelerar el ritme, i en poc temps va atrapar als del darrere, els va avançar i encara va acabar arribant unes hores abans.

Diu que ho va fer pels punts, per l’equip. Gràcies Roger. Alguns ens volíem banyar, sabíem d’una piscina preciosa que ens esperava al final, vam menjar ametllons que trobavem pel camí, i tirant tirant, vam córrer per arribar a temps de fer una capbussadeta, però ja a punt d’arribar vam saber que alguna cosa havia fallat aquest any, perquè la Reus-Prades-Reus no tenia socorrista. Per tant, tampoc tenia piscina. Quin greu. Esperem que solucionin aquesta errada en una caminada de tanta qualitat per l’any vinent.

2 i 3 juliol. 15a Travessa Núria – Queralt (92 km)

I va arribar l’esperada i temuda Núria – Queralt. Per a l’equip va anar molt i molt bé, tots la vam acabar, alguns més contents que d’altres. El bon temps ens va acompanyar, però pujant el pas dels lladres, tots teníem la boca ben tancada, fins i tot aquells que no callen mai. Però aquí no parlava ningú, només miràvem amunt, aquella rampa que no s’acaba mai... No tens temps de mirar a l’altra banda, però si algú algun dia va molt de pressa i no té por que li tanquin aquell segon control pensat amb tanta mala fe, que es giri i badi, que val la pena.

ÈLIA SUSANNA LÓPEZ

Plantes silvestres de la nostra comarca

Glòria Fustero Vidal

En aquesta edició de l'hivern, us presento dues plantes més del nostre entorn:

Les bosses de pastor
El salvió blenera

Bosses de pastor

(*Capsella Bursa-Pastoris*)

Descripció

Pertany a la família de les Brassicàcia. Viu preferentment en els horts, jardins, i al costat dels camps.

Aquesta planta, com la majoria, és molt comú, i gairebé passem d'ella. Però té una peculiaritat: de la tija surten els seus fruits que comencen a sortir tot seguit de les fulles i fins a les flors. Aquests són unes petites bosses triangulars que a primera vista semblen petits cors, petits i blancs.

Virtuts

Es astringent. Esclafant part de la planta surt un suc que serveix per tallar el flux de la sang del nas, que utilitzarem sucant-lo amb una gasa o mocador.

Durant la tardor, hivern i part de primavera, si sortiu a caminar ja la podreu veure entre mig de les altres herbes més comunes.

Salvió blenera

(*Phlomis Lychnitis*)

Pertany a la família de les lamiàciaes.

Viu en llocs secs i de terra calcària.

Les fulles, d'un color verd molt clar, impregnades d'oli servien per fer les metxes dels antics llums d'oli .

Floreix entre maig i juny, i les seves flors són grans i de color groc intens.

Usos

S'utilitza com a planta ornamental.

Nota: Part d'aquestes notes són estretes de llibres ja editats.

Fauna autòctona de la nostra comarca

Gisela Auleda Caldés

Hem pensat que potser estaria bé, per als desconeguts de la fauna autòctona, donar a conèixer algunes de les espècies animals que podem trobar si ens n'anem un dia a passejar per les nostres muntanyes. Unes més o menys nombroses, d'altres més o menys fàcils de veure, però totes hi són. Així, doncs, anirem donant-vos a conèixer en aquest i propers «Camí Ral» algunes d'aquestes espècies, i esperem que us sembli prou interessant i que us serveixi per identificar els animals que pugueu trobar pel camí algun dia que aneu a fer una caminada.

La geneta

És un mamífer que pot medir de 76cm al voltant d'un metre, i el pes pot anar d'1,5Kg a 2,25kg. El cos és allargat i esbelt. La cua és ampla i el pelatge hi fa uns anells negres, com podem observar a la foto. S'adapta a tot tipus de mitjans mentre hi hagi arbres i matolls. És un animal nocturn, i la seva màxima activitat es concentra al capvespre i a la matinada. No fa llodrigueres i utilitza els forats dels arbres i els matolls enrabessats. S'alimenta de petites bestioles, com ratolins, ocells i d'altres espècies del seu entorn. Anys enrere s'havien utilitzat per caçar els ratolins que poguessin haver-hi a les cases. L'època de cel és de gener a setembre i la cria de març a novembre. La majoria de llodrigades són de 2-3 cries, que al néixer pesen uns 70grs i mamen fins els 4 mesos, quan comencen a independitzar-se.

El conill de bosc

Medeix de 34 a 45cm i un adult pot pesar fins a 2kg. El distingim fàcil de la llebre per que aquesta última té la punta de les orelles negra, mentre que el conill no, i a més, el conill té les potes del darrere més curtes. És d'un color marró grisós. S'adapta a medis diferents, però necessita la terra humida per poder-hi fer les seves llodrigueres. És un animal herbívor i menja gra i cereals. Viu en grups d'entre dos i set individus, cada un dels quals és dirigit per un mascle i una femella dominants que garantitzen la cohesió del grup i la defensa del seu territori. El conill no s'allunya massa del seu refugi, el seu domini és tan sols d'algunes hontàrees. El període de cria és de febrer a agost i la femella pot donar a llum de 3 a 5 vegades a l'any de 3 a 5 petits cada vegada. Les cries neixen sense pèl i cegues a una llodriguera que la mare ha fet especialment per a l'ocasió. Viuen allà 3 setmanes durant les quals la mare en pren cura i quan tenen aproximadament un mes ja són independents.

Receptes russes: Axana Ivanko

Gisela Auleda Caldés

Hem cregut interessant aprofitar el fet de que al nostre poble s’han incorporat els últims anys persones d’altres nacionalitats per fer un petit apartat de cuina internacional on ens puguin suggerir algunes senzilles receptes autòctones de les seves terres que es puguin realitzar amb ingredients que es trobin en el nostre país. Esperem que us sembli interessant i des d’aquí fem una crida a totes aquestes persones procedents d’altres països perquè ens facin arribar els seus suggeriments i així ens puguem llepar els dits tots plegats.

Vinegret

Ingredients:

- 1 remolatxa gran
- 2 patates
- 1 pastanaga
- 2 cogombres (salats o marinats)
- 1 ou dur
- 1 ceba
- mongetes seques
- Sal i oli

Agafem la remolatxa, les patates i la pastanaga, les pelem i les tallem a daus per bullir-les. Ho deixem refredar i hi afegim els cogombres picats, la ceba i l’ou dur, tot a trocets. Amanir-ho amb oli i sal i nou moscada. Si es prefereix, posar maionesa. Servir fred o a temperatura ambient...

Syrniki

(mamballetetes -tortitas- de mató)

Ingredients:

- 500 g de mató
- 6-7 cullerades de farina de blat
- 1 ou
- 2 cullerades de sucre
- Sal
- Oli d’oliva
- Melmelada, crema de llet, mel...

En un recipient barregem el mató, l’ou, el sucre, 3 cullerades de farina i la sal fins a formar una massa. Quan tenim la massa ben feta, escampem la farina restant per un taulell i posem la massa a sobre, fent-la rodar fins a formar un rotllo gruixut. Partim el rotllo en unes dotze rodantxes de la mateixa amplada aproximadament i les fregim per les dues bandes en una paella amb l’oli ben calent.

Es poden servir amb melmelada, crema de llet, mel, o potser amb qualsevol altre cosa que se’ns passi pel cap... les podeu servir com a esmorzar, berenar o fins i tot com a postres.

Els reconeixes?

Dibuixos d’Emili Salgado Prats

1

2

3

4

5

6

7

1. Marc Riera 2. Jordi Sala 3. Albert Cirera 4. Joan Trull 5. Albert Mas 6. Jaume Araque 7. Mossèn Josep Arbau

Telèfons d’interès

Ajuntament de Copons	93 809 00 00	copons@diba.es
Consultori Mèdic	93 809 01 50	
Assistentia Social	93 809 01 50	
Àrea Sanitaria Rural	93 805 38 18	
Associació Defensa Forestal	93 809 00 00	
Bombers (emergències)	112	
Ambulàncies i Emergències Mèdiques	061	
Mossos d'Esquadra (emergències trànsit)	088	
Mossos d'Esquadra (Igualada)	93 875 98 40	
Protecció Civil Igualada	93 803 12 34	
Repsol Butano	93 803 15 17	
Repsol Gas Avaries	901 12 12 12	
Fecsa	900 77 00 77	
Aigües de Rigat	93 803 14 83	
Telefònica Avaries	1002	
Antena col·lectiva	616 52 23 13	
Oficina Correus	93 809 00 33	
Oficina Consorci Turisme Alta Anoia	93 868 03 66	
Escola	93 809 01 42	
Bàscula pública	93 809 00 00	
Bibliobús Montserrat	616 98 83 52	b.Montserrat@diba.es
Col·lecció d'eines tradicionals de fusteria	93 809 00 93 655 81 39 52	
Tot Circ	93 809 00 81 686 83 72 25 646 29 45 72	info@totcirc.com
Cal Manset (Allotjament rural)	93 809 00 97	calmanset@altaanoia.info
El Refugi de Cal Saül	93 809 01 27	
Bar la Barraca	93 809 00 86	
Queviures Mas	93 809 00 02	
Fleca Lloró	93 809 00 75	
Brodats Sala Farré, SCP	93 809 00 27	
Escorxador Closa i Fills	93 809 00 36	
Construccions Successors de Closa Serra, SCP	93 809 08 02	
Fusteria Josep Tomàs	93 809 00 93 655 81 39 52	

CEDIDA PER MAGDALENA PARES

CEDIDA PER CONCEPCIO TORRENTS

CEDIDA PER MAGDALENA PARES

CEDIDA PER MAGDALENA PARES

CEDIDA PER MAGDALENA PARES

CEDIDA PER MAGDALENA PARES

1. Caramelles 1970.
2. Caramelles 1960.
3. Caramelles, ball de cercolets.
4. Caramelles, ball de cintes.
5. Caramelles, ball de bastons any ~ 1960-1965.
6. Caramelles, grup de nois.